

ZAPIK

brezplačna revija za študente in dijake

Rdeča nit:
KNJIGE IN
ŠTUDENSKO
DELO

Tête-à-tête:
Andrej Rozman
Roza

Osišče:
Predlog zakona o
malem delu

Po rodni grudi:
Primorska

Objavljamo:
Zmagovalna zgodba
literarnega natečaja

KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

WWW.KSK.SI

NAPOVEDNIK KLUBA ŠTUDENTOV KRANJ

za meseca april in maj

ŠPORT

1. april - 8. maj 2010

Tečaj plezanja

plezališča po Sloveniji, umetna stena, predavalnica, 98 € člani KSK, 178 € ostali, 5-tedenski tečaj, dodatne informacije na info@vertigopro.si ali 040-508-838 (Borut)

17. april 2010, sobota

Družabne igre: Turnir Naseljenci otoka Catan

16.00, Kavarna Zlato polje, za člane KSK 3 €, za nečlane 5 €, dodatne informacije: catan@ksk.si, bogate nagrade.

23. april 2010, petek

Ročni nogomet: turnir

17.00, Prošport center, Stražišče, člani KSK 1 €, nečlani 2 €, dodatne informacije: ročni.nogomet@ksk.si, 040 93 86 42 (Seba)
8. maj 2010, sobota

Zaključni badminton turnir

10.00, RC Vogu (Sp. Besnica), za člane KSK 4 €, za nečlane 8 €, dodatne informacije: badminton@ksk.si, bogate nagrade.

Družabne igre: Poker turnir

15.00, Stari Mayr, predprijava na INFO točki: za člane KSK 3 €, za nečlane 6 €; na dan turnirja: za člane KSK 4 €, za nečlane 7 €, bogate nagrade.

KULTURA

15. april 2010, četrtek

Četrtnje: Čez mejo

21.00, KluBar, glasba: DJ Klemen Kozjek

17. april 2010, sobota

Ustvarjalne delavnice: Nakit iz perlic

18.00, KluBar, vstop prost, prispevek za starejše od 30 let je 2 €.

3 + 1 ŽUR: Zaklonišče prepeva

19.00, Slovenski trg, predskupine DAPC, Taking over Mars, Shoeshiners, vstop prost.

Glasbeni tematski večer: Teenage rock žur – (After party 3+1 žura)
21.00, Down Town - Rock Bar, vstop prost, DJ Aha, KSK v sodelovanju z NKLG.

After 3+1 party "EXTENDED HOUSE" with PAOLO BARBATO
23.00, KluBar, člani KSK 1 €, ostali 2 €.

18. april 2010, nedelja

Potopisni večer: Nova Zelandija

20.00, KluBar, vstop prost, predaval bo Dušan Prašnikar.

22. april 2010, četrtek

Četrtnje: Astrodisco

21.00, KluBar, glasba: Bizzy, Dojaja, Electrosaurus

25. april 2010, nedelja

Komorni zbor Kluba študentov Kranj: Koncert slovenske ljudske glasbe

19.00, Cerkev sv. Lovrenca, Kokrica, vstop prost

Potopisni večer: Indonezija

20.00, KluBar, vstop prost, predaval bo Zainal Arifin.

29. april 2010, četrtek

Četrtnje: Fajt DJ-ev!

21.00, KluBar

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

1. april - 31. maj 2010

Zbiralna akcija: Pomagajmo rdečim noskom

pomagajte otrokom z zbiranjem kartuš in tonerjev, ki jih lahko prinesete na INFO točko Kluba študentov Kranj (Gregorčičeva 6).

Cepljenje proti klopem meningoencefalitisu

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, eno cepljenje za člane KSK 22,90 €, nečlane 32,90 €; dva cepljenja pa 45,80 € za člane oziroma 65,80 € za nečlane KSK.

19. april 2010, ponedeljek

Zbiralna akcija papirja

10.00, okolica Kranja, po predhodnem dogovoru pridemo po papir tudi na dom, več informacij: 040 795 957 (Nejc) ali sociala@ksk.si

20. april 2010, torek

Pravna pomoč

18.30, Klubski prostori (Glavni trg 20), študenti 4. letnika pravne fakultete v Ljubljani vam nudijo brezplačno pravno pomoč.

22. april 2010, četrtek

Predavanje o zdravi prehrani za študente

19.00, Gimnazija Kranj, vstop prost, o tem kako si pripraviti dober jedilnik, kaj je zdravo in kaj ne ter kako zdravo jesti ob "napornem" študentskem urniku, vam bo predavala Mojca Zajc.

27. april 2010, torek

Pravna pomoč

18.30, Klubski prostori (Glavni trg 20), študenti 4. letnika pravne fakultete v Ljubljani vam nudijo brezplačno pravno pomoč.

IZOBRAŽEVANJE

15. april 2010, četrtek

Kuharska delavnica: Francoska kuhinja

17.00, OŠ Franceta Prešerna, člani KSK 5 €, ostali 10 €; prijave na INFO točki, informacije: kuharske.delavnice@ksk.si, 041 984 595 (Tjaša), delavnico bo vodil priznani kuharski mojster Robert Pavlin.

ZAPIK

brezplačna revija za študente in dijake

Naslovnica:

Oto Žan

Odgovorni urednik:

Jan Grilc

Tehnična urednica:

Sandra Kert

Oblikovanje:

Jure Vuković

Avtorji prispevkov:

Urša Bojželj
Nace Fock
Mojca Jagodic
Petra Ajdovec
Jan Grilc
Pina Sadar
Barbara Zupanc
Žan Sadar
Dejan Rabič
Luka Stare
Andraž Šiler
Fokinjak
Pižama

Fotografija:

Oto Žan

Ilustracije:

Petar Stojanovič

Križanka:

Mateja Novak Kukovič

Lektoriranje:

Nace Fock

Izdajatelj:

Klub študentov Kranj

Tisk:

Tiskarna GTO Košir

Trženje:

David Gojo
trzenje@ksk.si

Naklada:

5000 izvodov

Malo delo in veliko Delo

Bivša ljubljanska županja Vika Potočnik je že kar dolgo časa nazaj izjavila, da bi bila sicer zelo rada naročena na časopis Delo, vendar nima dovolj velikega stanovanja za kaj takega. Sarkastična izjava se je navezovala na takratni ogromni format Dela. Od takrat so se stvari spremenile. Veliko Delo je zmanjšalo format in obseg in postalo malo Delo, vlada pa očitno ocenjuje to časnikovo pot kot uspešno in se je odločila, da po njej požene tudi študentsko delo. Zmanjšala mu bo format, obseg, dostopnost in tako bo za vso mladinsko populacijo nekdanje veliko študentsko delo postalo malo delo. In tako kot ima malo Delo čedalje manj bralcev bo zaradi malega dela najbrž vse manj študentov. In študentskih organizacij, s tem pa tudi študentskih revij in tiska.

Gorenjski študenti imajo od zdaj na voljo nov medij. Na portalu Zapik.si bodo vsebine, ki se bodo neposredno dotikale študentskega in dijaškega življenja. Vzpodbujal bo različna mišljenja in se dotikal različnih problematik, med katerimi bo nedvomno tudi malo delo.

WWW ZAPIK.si

Jan Grilc, odgovorni urednik

KAZALO

KLUBSKE STRANI

Zažurajte na 3+1 žuru!	19
2. kolesarski vzpon na Jošt	4
Tekaška in kolesarska sekcija se vračata	4
Škisovalna študentska izmenjava	5
Zaključek projekta Mlade mamice	5

IZ ŠTUDENTSKEGA KORITA

Novitete ...	6
Z BALKONA	7
»Draga mati, ...	7

OSIŠČE

Malo delo – smrt študentskega organiziranja	8
Veliko mnenj o malem delu	11

TÊTE-Â-TÊTE

Andrej Rozman Roza	12
--------------------	----

WTF!?

Knjige in svetovni splet	15
--------------------------	----

S CULO NA RAMI

Bralna kultura po svetu	16
Tako je to, samo berejo naj!	17

KŠK ugodnosti	18
---------------	----

19ka

Borut Golob	19
-------------	----

Četrtnje

	20
--	----

PO RODNI GRUDI

Vile iz podzemlja in pogled na morje	21
Temnica - Pararealni Adergas	22

ŠVIC

Razkrite kariere športnikov	24
-----------------------------	----

ZRCALCE, ZRCALCE

Slovenska natisnjena modnost	25
------------------------------	----

Koncertni napovednik

Ljubljana, prestolnica knjige	27
-------------------------------	----

LITERARNI NATEČAJ

Družinske zadeve	28
»Monocreditan o ndapproevmed rneikstavraco, ki bo hkrati tudi knjižnica«	30

FILMOZOFIRANJE

Ali so knjige res vedno boljše od filmov?	32
---	----

STRIJAMOŽ

V epizodi Strijamoževa prerokba, 8. del	33
---	----

TOPSHIT

Ali ste vedeli, da ...	34
Top 10 filmov posnetih po knjižnih predlogah	34
Top 10 najbolje prodajanih leposlovnih knjig	34

Za Luno

	35
--	----

Nagradna križanka

	36
--	----

Strip

	37
--	----

Kviz in sudoku

	38
--	----

Fotogalerija

	39
--	----

■ Zažurajte na 3+1 žuru!

17. aprila bomo v Kranju spet žurali. Na **Slovenskem trgu** se nam bodo od **19. ure** dalje predstavile tri mlade kranjske neveljavljene skupine in na koncu še znano ime slovenske rock glasbe **Zaklonske prepeva**.

Zadnji med neveljavljenimi pa bodo zbrano publiko dokončno razgreli indie rockerji **Shoeshiners**.

Kot glavni band večera bodo za žur poskrbeli **Zaklonske prepeva**, novogoriška skupina, ki že šestnajst let navdušuje s svojo glasbo po vsej Sloveniji. Na koncertu bomo zagotovo slišali njihove uspešnice, ki so jih doslej izdali že na šestih albumih.

Po končanem dogajanju na prostem se bo dogajanje preselilo v Klubar, kjer bo po uvodnih ritmič DJ Tomyja navduševal italijanski DJ **Paolo Barbato**, dogajanje pa bo zaključil DJ Grega.

Se vidimo na Slovenscu! **Vstopnine ni!**

KŠK
Oto Žan

■ 2. kolesarski vzpon na Jošt

Klub študentov Kranj tudi letos organizira Kolesarski vzpon na Jošt, drugega po vrsti, ki bo v **soboto, 22. maja 2010**, s skupinskim štartom ob **10.30 uri na parkirišču Kolesarskega kluba Sava Kranj**. Do vznožja vzpona kolesarje ločita približno 2 km vožnje skozi Stražišče, ki ju bomo prekosarili v lahkotnem tempu v skupini, nato sledi skupinski štart in vožnja po zaprti cesti do vrha.

Na vzpon se lahko prijavite na Info točki KŠK, ki se nahaja na Gregorčičevi ulici 6. **Predprijava** tam pobirajo **do 19. maja**, prijavite pa se lahko **tudi na dan vzpona od 8. ure dalje na samem štartu**. Prijavnina za člane KŠK znaša **10 evrov (v predprijavah 3 evre manj)**, za nečlane pa **13 evrov (ob predprijava je prav tako 3 evre cenejša)**. Tekmovanje se bo odvijalo v vsakem vremenu, več informacij pa lahko dobite na elektronskem naslovu **jost@ksk.si**.

KŠK

■ Tekška in kolesarska sekcija se vračata

V aprilu bosta s svojimi dejavnostmi ponovno začeli **kolesarska in tekaška sekcija** na Klubu študentov Kranj. Tekači se bodo v prvem delu pripravljali na **Tek po ulicah Kranja**, vrhunec sezone pa vidijo v **Ljubljanskem maratonu**. Tek bo na sporedu vsak **ponedeljek ob 18. uri**, zbirno mesto pa bo **glavno parkirišče na Brdu pri Kranju**. Treninki bodo odpadli v primeru slabega vremena. Več informacij lahko dobite na številki **031 241 271 (Neža)** ali na forumu KŠK.

KŠK
Oto Žan

■ Škisova študentska izmenjava

Med 12. in 18. marcem je v Novem mestu in v Ljubljani potekala mladinska izmenjava pod naslovom **The Importance Of Healthy Nutrition Among Students**. Izmenjavo je organizirala Zveza ŠKIS, sodelovali so študentje iz treh držav, Turčije, Poljske in Slovenije, družbo pa nam je delal tudi praktikant iz Belgije. Tako smo v slabem tednu spoznali običaje in prehranske navade študentov iz kar štirih različnih držav.

Spoznavni dan se je začel čudovito, z obiskom Dolenskih toplic, in s spoznavnim večerom. Ta se je še posebej za tujce končal precej zgodaj, saj je potovanje terjalo velik del njihove energije. A zato smo naslednji dan začeli veliko bolj energično, z indoor

vrsto Slovinci, da smo predstavili svojo prelepo deželico.

Torek je bil naš zadnji dan v Novem mestu, a to ni ustavilo naše kreativnosti. Že v dopoldanskih urah smo se razdelili v skupine in začeli delati na idejah za lastni projekt.

cyclingom, kjer smo se dobro prepotili in ugotovili, da se je začelo zares. V popoldanskih urah nas je obiskal prehranski strokovnjak Andrej Okoren, ki je na zanimiv način v delavnici predstavil osnove zdrave prehrane in nas podučil o običajnih živilih na nov in zanimiv način. Seveda s spoznavanjem še nismo končali – aktivnemu dnevu je sledil turški večer, kjer smo poizkusili nekaj turške hrane in pijače ter se predvsem zabavali.

Tretji dan smo spoznali veliko o zdravi prehrani, imeli smo delavnice o vegetarijanstvu in veganstvu ter se poučili o tem, kako se prehranjujejo športniki. V popoldanskih urah pa smo imeli delavnico o sestavi obrokov in menijev. Za sprostitev po vsem tem umskem delu smo imeli poljski večer, kjer nas je ponovno pričakala bogato obložena miza polna dobrot.

V ponedeljek smo zopet obiskali telovadnico kjer smo prav vsi pridno v ritmu glasbe izvajali vaje za zdravo hrbtenico. Popoldne smo končno dobili nekaj časa za počitek, zvečer pa smo končno prišli na

Delitve brezplačnega zajtrka smo se udeležili naslednji dan že v zgodnjih jutranjih urah, ker smo veliko število študentov razveselili z različnimi dobrotami. Ker so se Turki in Poljaki nad vse veselili ogleda naše prestolnice, smo temu namenili preostanek dne. Sledil je poslovljni večer, kjer smo se zabavali pozno v noč. V četrtek pa smo ugotovili, da se je naša skupna izkušnja resnično zaključila. Spakirali smo kovčke in sledilo je grenko slovo, kjer smo si obljubili, da to zagotovo ne bo naš zadnji skupni projekt.

KŠK

■ Zaključek projekta Mlade mamice

Klub študentov Kranj je v okviru projekta Mlade mamice tudi letos razveselil 42 študentskih družin. Tokrat je sam projekt doživel manjšo prenovu. Zaključna prireditve, ki je običajno potekala v času božično-novoletnih praznikov, se je letos odvijala na materinski dan, 25. marca. Da pa otroci tudi v mesecu decembru ne bi ostali brez daril, smo jim v goste pripeljali Božička. V mesecu marcu pa smo organizirali tudi izlet v živalski vrt, kjer je večina otrok lahko prvič občudovala različne živali.

Na zaključni prireditvi smo za študente starše in njihove malčke pripravili krajši otroški program in podelili vrednostne bone za otroško trgovino Baby Center, kopico praktičnih daril, poleg tega pa smo jih tudi primerno pogostili. Upamo, da smo s tem vsaj nekoliko olajšali finančno breme študentskih družin.

KŠK

Spomladanski oddih v Pineti

24. – 27. 4.

Cena: 60 EUR (člani KŠK) ali 80 EUR (nečlani). Vsebuje organizacijo in vodenje izleta, 3x polni penzion, uporabo športnih igrišč in prevoz.

Prijave: Info točka KŠK | Info: izleti@ksk.si

Prijave: Info točka KŠK | Info: izleti@ksk.si

Info: izleti@ksk.si

Novitete ...

Sam nisem ravno nagnjen k preizkušanju novitet. Preden kako stvar uvedem v svojo vsakdanjo uporabo, raje počakam, da zadevo preizkusijo drugi. In so o njej izrečejo pozitivno, seveda.

Zato tale članek še vedno nastaja v Billovih Oknih izvedbe XP. Moja fakulteta, zloglasni ljubljanski FDV, ima neko nenadkriljivo težnjo po tem, da bi bili prvi. Ker jim pri zahtevnosti programov to ne uspeva ravno najbolje, so se, kot kaže, specializirali za uvedbo raznih novitet. Najaktualnejša je uporaba spletne storitve Turnitin. FDV je kakopak prvi v Sloveniji, ki uporablja omenjeno tehnološko čudo. Gre za nek računalniški program, ki naj bi bojda znal med seboj primerjati nebroj različnih pisnih izdelkov in poiskati plagiate. Če smo bolj natančni, naj bi s to zadevo iskali »barabe«, ki tuje ideje zgolj preprišejo in jih ne citirajo. Kar je vsaj na FDV-ju prvi smrtni greh. Tistih uradnih tam tako ali tako ne priznavajo. Kako omenjena naprava deluje, ne ve nihče. Kako zanesljiva je, tudi ne. Ampak ker je bila zadeva draga in jo uporabljajo v kar 8500 drugih izobraževalnih institucijah v 109 državah sveta, je sigurno zanesljiva (povzeto

prve štiri razrede matematike. Stari programi $4 + 0 = 4$. Bolonjski programi $3 + 2$ oziroma $4 + 1 = 5$. Predvidevam, da bi iz teh števil vsak ciciban, ki se mu je že uspelo izviti iz primeža plenice, znal izračunati, kaj pomeni krajši študij. Nekaterim to pač takrat ni uspelo. Uspelo pa jim je srednješolizirati študij. S selektivno obvezno prisotnostjo, z obveznimi pisnimi izdelki a. k. a. domačimi nalogami. Tudi na univerzah bi moral vladati zakon trga. Ponudba in povpraševanje. Če profesor podaja snov kot Sandi Čolnik v svoji oddaji predstavlja goste, potem je logično, da tam ne bo nikogar. In ker tam ni nikogar, je tudi brezpredmetno, da je tam profesor. Ergo, ta profesor je nekoristen. Ampak ker živimo v Sloveniji in imamo uvedeno bolonjsko reformo, ta profesor uvede obvezno prisotnost. Brez katere ne moreš opravljati izpita. In tako dotični, še do pred kratkim nekoristni osebek spet postane velekoristen.

Še sreča, da se dobršen del profesorjev zaveda zgrešenosti bolonjske reforme. Zato jo kratko malo ignorirajo, je ne upoštevajo. Pravijo, da je bila sprejeta nepremišljeno, ker s(m)o študenti takrat premalo »zaropotali«. Tudi vlada nam sedaj ponuja reformo. Reformo sistema študentskega dela. Da bomo manj obremenjeni z delom, pravi Borut, in da se bomo potemtakem lahko bolj posvečali študiju. Študiju, študiju in samo študiju. No, in morda še malo delu na kebab, 2 pivi in pred TV. Projektov za študente tako ali tako ne bo več, saj zakon predvideva tudi ukinitve financiranje študentskih organizacij. Tako

bo spletni strani FDV). Da ne bo pomote. Niti najmanj me ne moti dejstvo, da bo moje seminarske sedaj pregledoval robot, roko na srce, jih vsaj nekdo bo. Moti me, da smo spet neki poskusni zajčki. Kot pri uvedbi bolonjske reforme. Da, uganili ste. Tudi to smo seveda uvedli v prvem sklopu slovenskih fakultet. Reforma, ki naj bi skrajšala dobo študija, povečala njegovo interdisciplinarnost, zviševala stopnjo zaposljivosti in prinašala še nekaj populističnih nebuloz. Tisti, ki so tako na veliko oglaševali skrajševanje študija, so po mojem izpustili

bo vaše družabno življenje zreducirano zgolj na poletne gasilske veselice in nizkointeligične masovke z Wernerjem in prijatelji. Zato bo potrebno »zaropotati«. Iti na ulice in pokazati, da se s tem na strinjamo. Da se ne bodo študentje čez deset let spraševali, zakaj hudiča so takrat sprejeli tak zakon, in bodo ugotovili, da zato, ker smo tedaj premalo »zaropotali«.

Andraž Šiler, predsednik Kluba študentov Kranj

»Draga mati,

napisal sem pred časom eno knjigo, no, torej od tedaj sem jih napisal še kopico, seveda. Prejel sem vabilo, nedolgo tega, če bi bil pripravljen priti na obisk nekam, kjer berejo mojo knjigo. Res ne vidim smisla v vsem skupaj, toda ker sem prijazen in ker me je precej veselilo, da kdaj pa kdaj ljudje kaj preberejo, sem se odzval. Ta knjiga se je slabo prodajala (saj se spominjate), ampak tule gre za med.

Nastanil sem se v čednem hotelu. Iskal sem, da vam kar po pravi povem, eno takih čudežnih naprav, kot jih imajo na letališčih, ko vržeš notri kovanec, pa ti pade v naročje skodelica kave. Skratka, našel sem ga prav tam, v inštituciji, kot bom rajši poimenoval stavbo, saj v šolah se ne sme kaditi, pravijo, v inštitucijah pa očitno da se lahko. Kadar te nihče ne vidi, kakopak.

Moj denar, si morete misliti, ni bil pravi, je dejala naprava, ki ga je vestno izpljunila vselej, ko sem poskušal naročiti »kafé au lait«, kakor tam piše. Pomagalo mi je dekletce, nekatera dekletca so zmerom naklonjena rahlo zmedenim gospodom srednjih let, ki dajejo učen videz, to mi vi vedno govorite, mati. Torej rade volje mi je odstopila svoje kovančke, manjši so od naših, ampak učinkovitejši, saj je trenutek ali dva samo trajalo, pa sem že imel v rokah dišeči napitek. Okoli mene se je nabral krog mladine, kar nelagodno mi je bilo, ampak zanimivo, vsi so govorili angleško. Zapletli smo se v pogovor, kar zabavno je bilo, dokler mi niso pokazali knjige, ki vam pravim, da je moja, ker sem kot avtor napisan na naslovnici. Zgrozil sem se ob svoji fotografiji na zavihku, se spominjate tiste fotografije, ki so jo posneli na pogrebu stare gospe Wilson, tiste, iz drugega nadstropja, ki je imela papagaja? Prav ta se je, ne sprašujte, kako, znašla na zavihku mojega romana. O tem bom pisal založniku! Pa saj niti vedel nisem, da so prevedli mojo knjigo, mati. Ste vi?

Pomenkovali smo se torej, dokler ni prišla prijazna gospa, malce široka, no, tradicionalno grajena, tako vi temu pravite, mati, se navdušeno rokovala z menoj in rekla, da res lepo od mene, da sem se odzval vabilu. Prepozno sem se spomnil, da je bil to tisti dan, ko naj bi se sešli. Povezal sem prijazno okroglo gospo in tisto vabilce pa inštitucijo in kavo, ki sem jo skoraj polil po sebi. Ko bi bil vedel! Vsaj svežo srajco bi bil dal nase.

Popeljala me je navzgor po stopnicah in še po enih in še po enih, mati, to je huje kot babičin blok, ki je zgorel leta 78. Posedli so me v neudoben stol v nekem prevelikem prostoru in se pričeli pogovarjati z menoj.

Nič mi ni bilo všeč, da so bili videti tako prepričani vase. Vsi so me razumeli. Razumeli so mojo knjigo. Že res, vsi so jo imeli pri sebi, ampak kako grdo so jo pokracali! Živobarvne lističe (takšne, saj veste, kot jih imate vi, da mi pišete, česa naj ne pozabim kupiti ali zapreti, preden odidem od doma) so zatikali noter, s svinčniki so čakali, in to s kemičnimi, ne z navadnimi. Eni so zraven jedli, mati, jaz pa že od malega vem, da se ne sme listati knjige, če imaš mastne prste. Da imajo nekaj zelo pomembnega z mojo knjigo, sem uspel izluščiti. Vem ne, kaj, jaz

sem dobil honorar, kajne, takrat sem si kupil novo garnituro za na vrt in servis marelične barve in potem od gospoda s konca ulice motorno kolo.

Spraševali so veliko, vendar so si najraje sami odgovarjali, kar me pa niti ni motilo, kajti spomin me počasi izdaja pri vseh teh knjigah. Veliko sem kimal, imel sem namreč suha usta od tiste kave, ponudili so mi pa sok zelene barve, mati, vi pa veste, da zelenega ne maram ne jesti ne piti. Kar veselilo jih je, sem opazil, da sem se toliko strinjal. Da je zanimivo, sem prikimal, da sem pisal ob večerih, sem tudi prikimal, da bi na samotni otok s seboj vzel Puškina in Čehova, to sem dodal, ja, prikimal sem, da imam rad ljudi, da rad opazujem, da pišem na pisalni stroj in da imam mačka, sem še povedal, ker to je pomembno za pisatelja, da ima domačo žival. Sklepam, no. Kaj pa vi pravite, mati?

Zapletli smo se v pogovor, kar zabavno je bilo, dokler mi niso pokazali knjige, ki vam pravim, da je moja, ker sem kot avtor napisan na naslovnici.

Dobro razporejen sem bil, ker jim je moje pripovedovanje, se reče, njihovo pripovedovanje, ki mu nisem ugovarjal, godilo. Toliko bolj me je zato groza, mati, napake, ki sem jo storil na koncu. Po dveh urah, ko sem se že privadil svetlobi in stolu in malo je manjkalo, pa bi poskusil tisto zelenkasto pijačo v plastenki. »Za konec,« so dejali, »povejte našim maturantom, gospod, kaj pa je čisto vaše osebno sporočilo, kaj je globoko v vas, tisto, kar ste želeli povedati s *Poletom nad deželo*?« - »S *Poletom nad deželo*?« sem odvrnil. »*Polet nad deželo*, ta knjiga mi sploh ni všeč. Ne vem natanko, kaj mi je bilo, ko sem jo pisal. Mati je pravila, da mnogo preveč popijem. No, torej, če res želite, lahko. Ampak tale tukaj, o kateri smo govorili ravnokar, *Stoletje v nogavicah*, je občutno boljša.«

Mati, umazane hlače imam od tiste zelene reči, ki ne gre ven (po štirih pranjih!). Tista gospa je polila vsebino svojega kozarca po meni, ko mi je odgovorila (prešeren smeh, kot bi orehe stresal, se je slišal iz dvorane), da pretekli dve uri *nismo* govorili o *Stoletju v nogavicah*.

Več vam povem prihodnjič, draga mati. Z ljubeznijo, vaš B.»

Malo delo – smrt študentskega organiziranja

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je 12. marca objavilo predlog Zakona o malem delu. To naj bi nadomestilo sedanje študentsko delo, hkrati pa radikalno spremenilo financiranje študentskega organiziranja in štipendij.

Malo delo naj bi bilo omejeno na 728 ur letno, kar znese 14 ur na teden. Študentje in dijaki bi lahko delali tudi več ur na teden in pri različnih delodajalcih, vendar skupna vsota opravljenih ur v enem letu ne sme presegati letne omejitve. Bruto prejemek upravičenca za uro opravljenega dela ne sme biti nižji od 3,5 evra in višji od 8 evrov. Malo delo lahko pri enem delodajalcu opravlja toliko upravičencev, da ne presegajo 30 % skupnega števila redno zaposlenih. Malo delo se ne sme opravljati niti na sistemiziranih delovnih mestih, niti na delovnih mestih, kjer delo redno poteka v obsegu, večjem od 14 ur na teden. Kaj to pomeni v praksi? Če ima delodajalec od enega do vključno štiri zaposlene lahko malo delo opravlja en upravičenec, če pa delodajalec redno zaposluje od pet do devet oseb pa lahko malo delo opravljata dva upravičenca. V kolikor pa delodajalec zaposluje več kot 10 sodelavcev, mora imeti narejeno sistemizacijo delovnih mest in torej malo delo v takem podjetju ni dovoljeno. Te omejitve ne veljajo za nevladne organizacije.

Z novim zakonom bi se spremenil tudi sistem dajatev. Trenutno mora delodajalec ob vsaki napatnici odvesti 12 % koncesijsko dajatev (glej shemo) in še posebno dajatev v višini 2 % celotnega zneska izplačila. Denar, zbran iz

posebne dajatve, se namenja za izgradnjo in obnovo študentskih domov ter za izboljšanje študijskih pogojev. Zakon o malem delu predvideva, da bi moral delodajalec plačevati prispevek za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni (0,53 %) in 14 % dajatev, zagotoviti pa bi moral tudi zdravstvene preglede upravičencev do malega dela. Upravičenec (torej »mali delavec«) pa je zavezanec za plačilo pokojninskega in invalidskega zavarovanja (9,01 %) in zdravstvenega zavarovanja (5,96 %). Ko teh 14,97 % odbijemo od osmih evrov, kolikor lahko znaša najvišja urna postavka, dobimo približno 6,8 evra. Pri vsaki uri opravljenega dela se to že precej pozna, še posebej ker vsi študentje vemo, koliko dejansko obstaja delovnih mest za študente z urno postavko 8 evrov – praktično nič. Delodajalcem se torej v primerjavi z zdajšnjo ureditvijo študentskega dela znatno povečajo stroški za zaposlitev »malega delavca«, kar pomeni tudi manjši interes za tako obliko dela.

Kako pa naj bi se po novem zakonu delila sredstva iz 14 % dajatve? 6 % gre v Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije, 2 % za sofinanciranje gradnje in obnove študentskih domov ter izboljšanje študijskih pogojev, 1,5 % organizaciji, ki posreduje malo delo, Zavodu RS za zaposlovanje pa gre 0,3 % za skupni rizični sklad in še 0,2 % za administrativno vlogo v zvezi z malim delom. To skupaj znese 10 %. Ostali 4 % se delijo ločeno po ciljnih

skupinah – ločeno se bodo torej vodile evidence opravljenega dela dijakov in študentov, upokoјencev ter brezposelnih in drugih neaktivnih oseb. Kako se bodo sredstva delila, je prikazano v shemi.

Malo delo naj bi bilo omejeno na 728 ur letno, kar znese 14 ur na teden. Študentje in dijaki bi lahko delali tudi več ur na teden in pri različnih delodajalcih, vendar skupna vsota opravljenih ur v enem letu ne sme presegati letne omejitve.

Nov sistem financiranja bi močno zmanjšal sredstva, namenjena študentskemu organiziranju. S tem bi bilo močno okrnjeno ali celo onemogočeno avtonomno študentsko delovanje, ki mladim omogoča občudjske dejavnosti na izobraževalni, kulturni, športni in drugih ravneh. Podrl bi se sistem, ki se je gradil več desetletij in se v tem času razvil v ogrodje, ki je v mnogih lokalnih skupnostih nosilec večine mladinskega dogajanja in praktično edina možnost, da študentje dostopajo do vsebin in dogodkov, ki niso povsem tržno usmerjeni in namenjajo pozornost tudi intelektualnemu razvoju mladinske populacije. Marko Funkl, predsednik Zveze ŠKIS (Zveze študentskih klubov), je povedal: »Zakon uvaja tržno miselnost tudi na kulturna, izobraževalna in druga področja, po drugi strani pa se sprejema z represijo vladnega semaforja, ki vsem prebivalcem Republike Slovenije za vsako ceno vsiljuje nedodelane rešitve. Klubi bodo s svojimi aktivnostmi nadaljevali in opozarjali na ignoranco Ministrstva za delo do lokalnih okolij. V kolikor bo potrebno pa bodo kmalu sledili tudi večji lokalni in tudi nacionalni protesti.«

MALO DELO

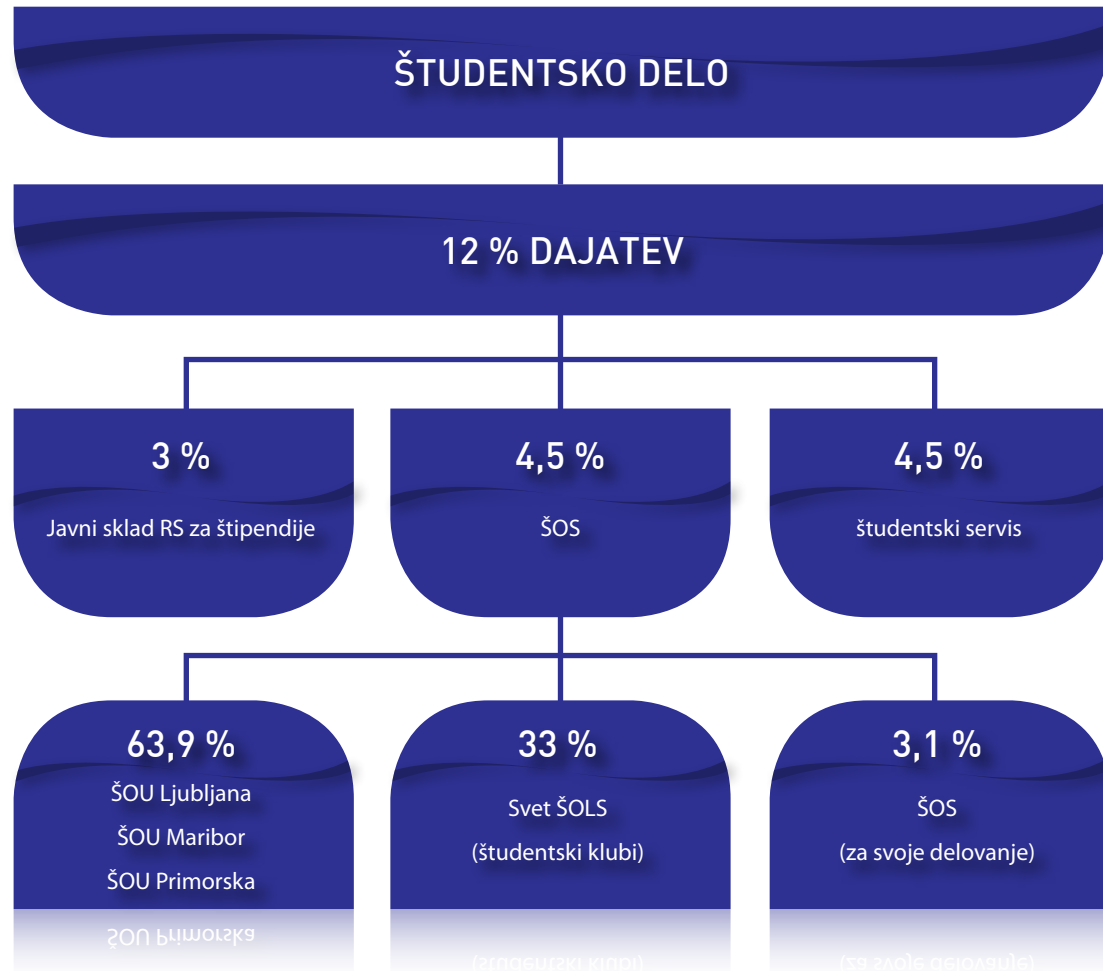
10% DAJATEV:

- 6 %: Javni sklad RS za štipendije
- 2 %: gradnja in obnova študentskih domov
- 1,5 %: organizacija za poredovanje malega dela
- 0,3 %: Zavod za zaposlovanje - rizični sklad
- 0,2 %: Zavod za zaposlovanje - administracija

4% DAJATEV

(od malega dela študentov in dijakov):

- 2011: -4 % ŠOS, 0 % financiranja projektov preko razpisov
- 2012: -3 % ŠOS, 1 % financiranja projektov preko razpisov
- 2013>: 2 % ŠOS, 2 % financiranja projektov preko razpisov

Kakšen je pomen študentskega organiziranja je razvidno tudi iz knjige, ki jo je pred kratkim izdala Študentska organizacija Slovenije (ŠOS). V knjigi so zbrani vsi najodmevnejši in največji projekti študentskih organizacij univerz, klubov in največje dejavnosti ŠKIS-a in ŠOS-a. Knjiga je zelo obsežna, iz nje pa je razvidno, s kako raznoliko paleto dejavnosti se ukvarjajo preko 50 študentskih klubov in organizacij. Če se osredotočimo na študentski tisk in druge medije: revije, ki jih izdajajo študentske organizacije, običajno izhajajo v precej majhnih nakladah, saj je njihova ciljna populacija omejena na mladino v določenem lokalnem okolju, kjer pa imajo za izobrazbo in obveščenost mladih izreden pomen. Zaradi teh nizkih naklad je seveda močno prizadeta njihova sposobnost za pridobivanje sponzorskih sredstev in brez denarja iz študentskega organiziranja niso sposobne preživeti. Ukinitev študentskih medijev bi za mlade pomenila odvinost od velikih »mainstream« medijev, ki pa jih študentska problematika ne zanima v prav veliki meri. Odsotnost informacij iz drugega, študentskega vidika lahko torej vodi v enoumje in slabo obveščenost o svojih

pravicah med mladimi. Princip iz medijev lahko projeciramo tudi na širše delovanje študentskih organizacij, ki mladim omogočajo izobraževanje tudi na neformalni ravni.

Malo delo pa mladim ne jemlje le študentskega organiziranja. Mnogi študenti si brez študentskega dela študija enostavno ne bodo več mogli privoščiti. Konkurenca bo v primeru sprejetja zakona o malem delu mnogo večja, hkrati pa so študenti postavljeni v neenakovreden položaj v primerjavi z upokojenci in brezposelnimi – ostali dve družbeni skupini imata že pridobljeno izobrazbo in določene delovne izkušnje, študenti pa ob pomanjkanju teh dveh kompetenc tudi nimajo rešenega stanovanjskega problema. Malo delo v taki obliki torej ne prinaša le konca študentskemu organiziranju, ampak marsikateremu študentu tudi konec študija.

Jan Grilc
Oto Žan

Veliko mnenj o malem delu

Na terenu smo preverili, kaj o novem zakonu meni »mali človek«.

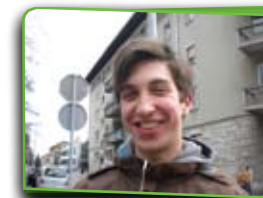

Nejc, 17 let

Časovna omejitev dela me moti, ker poleti ne bom mogel zaslužiti toliko, kot bi lahko prej. Upokojenci se mi ne zdijo prehuda konkurenca, je pa res, da imajo veliko več časa kot študenti. Študentski servisi, predvsem pa študentski klubi se mi zdijo pomembni, saj mladim omogočajo veliko ugodnosti in skrbijo, da se v Kranju in ostalih mestih sploh kaj dogaja.

Špela, 17 let

Novega zakona ne podpiram. Študenti imajo že tako ali tako majhne prihodke, sedaj pa nam skušajo zmanjšati še te. Metati študente in upokojence v isti koš se mi zdi absurdno, saj upokojenci že dobivajo pokojnino, večina študentov pa štipendije ne prejema. Študentski servisi se mi zdijo v redu, saj urejajo vse stvari, povezane s študentskim delom na enem mestu in ni komplikacij.

Matej, 18 let

Novi zakon se mi zdi v redu. Trenutno je vse neobdavčeno, študentski servisi pa se mi zdijo sama korupcija. Moralno ni prav, da se toliko davkov »preskakuje«.

Ana, 17 let

Zakon je po eni strani v redu, saj trenutno nekateri vlečejo status študenta vse tja do tridesetega leta. Po drugi strani pa veliko študentov dela in obenem še pridno študira. Podpiram omejitve štirinajstih ur na teden, saj bo več časa za študij. Upokojenci ne bi smeli delati, saj so svoje že odslužili. Vključitev brezposelnih na trg malega dela pa bi verjetno pomenila, da bi ti tam tudi ostali in se ne bi nikoli redno zaposlili.

Primož, 17 let

Menim, da to ni prava zamena za študentsko delo, saj je malo delo veliko bolj obdavčeno. To je legalizacija dela na črno, ki se bo sedaj še bolj razpaslo. Gre za prehod poseg v pravice študentov.

Matic, 18 let

Dosedanje študentsko delo je najbolj brutalna oblika kapitalizma. Gledano z vidika delodajalca so študentje idealen delojemalec; nimajo dopusta, niso pokojninsko zavarovani, ne teče jim delovna

doba, so mladi in imajo fleksibilne urnike. Gledano na dolgi rok si študentje in dijaki sami zmanjšujemo možnosti za pridobitev prve zaposlitve. Zakonodaja na področju študentskega dela bi bilo treba nujno spremeniti.

Tim, 18 let

Narobe je, da bo tudi upokojencem omogočeno malo delo, ko pa bi jim v resnici morali zvišati pokojnine in omogočiti dostojno življenje na stara leta. Nov sistem bo največji udarec za pridne študente, ki nimajo bogatih staršev in delajo, da s svojim delom pomagajo pri plačevanju stroškov študija ter starše s tem vsaj malo razbremenijo.

Branka, 56 let

Ni prav, da študentje delajo, brezposelni pa nimajo dela. Študentje naj raje študirajo, čim prej doštudirajo in se nato redno zaposlijo.

& Petra Ajdovec

“Pri Slovencih sem mi zdi problematično to, da imamo velik razkorak med domači pisatelji in bralci, pa tudi filmskimi režiserji in gledalci.”

Andrej Rozman Roza

Pogosto ga lahko vidimo na različnih odrih, pogosto ga lahko vidimo za različnimi odri in mnogo lahko njegovega preberemo. Pesnik, pisatelj, dramatik, igravec – vse to je Andrej Rozman Roza, pa še nismo našli vsega. V njegovem ustvarjanju lahko zasledimo nemalo humorja, ostrih bodic in svobodne rabe jezika. Po dolgoletnem in bogatem sodelovanju z gledališčem Ane Monro se gre danes gledališče kar s svojim Rozinteatrom, kjer sodeluje s svojim bratom dvojčkom, ki mu je tako podoben, da se svetu kažeta kot ena sama oseba. Na sončno stran Alp je pripeljal improvizacijsko gledališče. Neznani niti najmlajšim, saj so izpod njegovega peresa prišle številne predstave in pesmi za otroke. In nenazadnje, skupaj z Markom Dergancem Dergijem sta nastopala v televizijskih oglasih za Loterijo Slovenije – še vedno si jih lahko ogledate na spletnih straneh RTV Slovenije –, kasneje pa posnela še film Dergi in Roza v kraljestvu svizca. Ušle mu niso niti nagrade – za gledališko ustvarjanje je dobil zlato ptico in Severjevo nagrado za amaterja leta, za otroško poezijo je bil nagrajen z Levstikovo nagrado, za komične elemente njegovega ustvarjanja pa so mu podelili nagrado Frana Milčinskega Ježka. Za prispevek pri oblikovanju kulturnega življenja v Ljubljani je lani dobil Župančičevo nagrado.

Ker smo študentska oz. dijaška revija, se dotakniva najprej študija. Kolikor vem, ste študirali slovenski jezik in književnost, a ga niste končali. Kako to? Da se človek odloči za tak študij, mora verjetno gojiti ljubezen do jezika. Kdaj ste pri sebi opazili to ljubezen in kako se danes izraža?

Z jezikom sem imel veselje že v otroštvu in sem že zgodaj začel sestavljati pesmi. Slovenistiko sem šel študirat, ker sem imel literarne ambicije, a sem bil pozneje nad študijem nekoliko razočaran, predvsem pa so me zmeraj bolj zanimale druge stvari, ki se jih ne da naučiti na univerzi. Zanimalo me je, kako se da napraviti družbo, v kateri živimo, boljše in manj odtujeno. Zato sem s prijatelji ustanovil ulično gledališče in se odločil, da neham študirat.

Z jezikom sem imel veselje že v otroštvu in sem že zgodaj začel sestavljati pesmi.

Kaj pa menite o Slovencih in naši pismenosti, bralni kulturi?

Danes je nekaj medijev, ki so bolj privlačni in vplivni kot knjige. Tak je pač svet in nesmiselno se je pritoževati zaradi tega. Pri Slovencih sem mi zdi problematično to, da imamo velik razkorak med domači pisatelji in bralci, pa tudi filmskimi režiserji in gledalci. Imamo razmeroma malo popularnih knjig in filmov in to se mi zdi zelo zaskrbljujoče.

Kakšen je vaš odnos do jezika? Mnogi se danes otepajo ti. hrvatizmov, anglicizmov in podobnega, ampak ali niso tudi ti enakopraven del jezika? Imate rajši strogost zbornega knjižnega jezika ali kršitve, fleksibilnost, prostovoljno modeliranje jezika?

Jezik je živa tvorba in čisto normalno je, da se razvija tudi skozi privzemanje besed iz drugih jezikov. Zborni jezik je namenjen določenim situacijam, trditev, da je to edini pravilen jezik, pa je odraz nevednosti. Kdor trdi, da določene besede, ki jih uporabljamo, niso slovenske, dela veliko škodo jeziku in družbi, ki ta jezik uporablja.

V svojem ustvarjanju ste pogosto satirični in kritični do družbe. Se vam zdi, da je to literatova dolžnost ali le izbira? Je pomembnejša forma, "vrhunska" raba jezika in umetniški vtis?

Zame je najpomembnejše, da povem, kar želim povedati. Forma je pri tem samo sredstvo.

Značilnost vašega ustvarjanja je tudi humor. Kako ga vi jemljete, zakaj je tako privlačen? Je v literaturi (in tudi življenju) nujen ali se da tudi brez njega zdržati? Kje se skriva največja moč humorja oziroma kaj se z njim da doseči?

Humor je zelo raznolik. Odvisen je od našega pogleda na svet in marsikomu je smešno nekaj, kar je za drugega žaljivo. Humor se pogosto uporablja kot orožje. Tudi sam včasih to počnem in s pomočjo humorja širim svoj svetovni nazor. Najbolj mi je všeč nekoliko absurden humor, ki gradi na protislovjih.

Koga vi jemljete za ustvarjalca z resnično izbranim humorjem in zakaj?

V zadnjem času se najbolj zabavam ob gledanju nadaljevanke o Monku, psihotičnem detektivu iz San Franciscu. Ker so odlično zastavljeni liki, skozi katere včasih odkrijem tudi kakšno zakonitost svojega sveta.

Pomemben del vašega ustvarjanja se dotika gledališča. V Slovenijo ste denimo pripeljali improvizacijsko gledališče. Kje ste se z njim srečali in zakaj vam je tako ljubo? Kaj je po vašem bistvo takšne oblike odrskega nastopanja?

Poleti 1990 mi je nizozemski znanec, ki se je z improvizacijskim gledališčem ukvarjal v Rotterdamu, omenil, da bi bilo to lahko zelo zanimivo za Gledališče Ane Monro, ki sem mu v tistem času poveljeval. Ponudil se je, da nas nauči osnovnih tehnik in disciplin tega gledališkega športa, in tako smo imeli dva tedna tečaja, nato pa začeli nastopati najprej sami, pozneje pa smo improvizacijskih disciplin naučili še druge in ustanovili državno ligo. Bistvo improvizacijskega gledališča je to, da so igralci pozitivno naravnani do pobud soigralcev ter da se zlijejo z dogajanjem. Najslabše je, kadar skušaš soigralcem vsiliti svojo idejo.

Improvizacija v Sloveniji domuje v KUD France Prešeren v Trnovem, ki ima dokaj majhno dvorano, in tudi vi pogosto nastopate tam. So vam ljubše manjše dvorane? Pa njihove dobre in slabe strani?

KUD-ova dvorana je čudovita. Težava majhnih dvoran je le ta, da je tudi inkaso majhen.

V veliko predstavah nastopate povsem sami. Kakšne možnosti ponuja takšno nastopanje v nasprotju s sodelovanjem z večjo ekipo?

Z veseljem bi nastopal z večjo ekipo, a mi je to organizacijsko prenaporno. Če je sodelavec več, je treba nenehno koordinirati njihov čas in ga usklajevati s termini, ki ti jih ponudijo za gostovanja. Poleg tega je taka predstava dražja in je potrebno tudi več napora, da se jo proda. Če bi bil državni zavod, bi si to privoščil. Ker pa sem privatno podjetje, za večje zasedbe preprosto nimam dovolj energije.

V zadnjem času se najbolj zabavam ob gledanju nadaljevanke o Monku, psihotičnem detektivu iz San Franciscu.

Pa še nekaj manj umetniškega za konec. Ko sva se dogovarjala za intervju, ste dejali, da odhajate na krajši dopust. Če ni skrivnost, kje najraje počitnikujete? Kakšni kraji so vam najbolj pri srcu?

Rad grem marsikam, tako v velika mesta kot v čimbolj neokrnjeno naravo. Žal imam za to bolj malo časa. Tokrat sem šel za tri dni v Piran.

Dejan Rabič

DK, Dragan Arrigler

Knjige in svetovni splet

Knjigoljubke in črkohrustači, iz domačega naslonjača berite Kmetijske in rokodelske novice, razvezite zavozlani jezik, ustvarite si virtualno knjižno polico, delite s prijatelji, kaj berete, poiščite sebi podobne knjižne molje in si izmenjujte knjige – na svetovnem spletu.

Bibliotekarski dragulji – Digitalna knjižnica Slovenije

(<http://www.dlib.si/>)

Najprej pometimo pred domačim pragom. Digitalna knjižnica Slovenije je spletni informacijski portal, prek katerega je omogočen dostop do digitalnih vsebin revij, knjig, rokopisov, zemljevidov, fotografij, glasbe in priročnikov. Portal, ki deluje v okviru Narodne in univerzitetne knjižnice, nudi dostop do publikacij, ki so izšle na spletu, ter do digitaliziranega gradiva, objavljenega na klasičnih nosilcih. Najnovejših knjižnih uspešnic sicer prek portala ne moremo prebirati, nam pa spletišče omogoča dostop do dragocenih zakladov: na ogled so PDF-datoteke draguljev moderne (Cankarjeva Erotika, Murnove Pesmi in romance ...), Valvasorjevi zemljevidi Kranjske, članki iz časopisov, kot so Kmetijske in rokodelske novice, Ljubljanski zvon, Dom in svet ipd., reklamni, propagandni, filmski in vojni plakati, najdemo pa lahko tudi zvočne zapise posameznih solistov in ansamblov, ki segajo v začetek 20. stoletja.

Razvezani jezik – prosti slovar žive slovenščine

(<http://razvezanijezik.org/>)

Kaj pomeni »imeti žabje krake v ustih«, »dat kuro lisici ahtat«, »imeti telečje noge«, kdo se »dela debeuga v kotu« in kaj za vruga so »mišelinke«? Preden se ugriznemo v jezik, za odgovore vprašajmo spletni Razvezani jezik, ki je prvi in verjetno tudi najbolj zabaven prosti slovar slovenskega jezika. Projekt, ki deluje od decembra 2004, je narejen z wiki tehnologijo, kar vsakemu obiskovalcu omogoča prosto dodajanje gesel v zbirko in enostavno urejanje člankov v slovarju. Razvezani jezik je bil sicer sprva zasnovan kot frazeološki slovar, a je nato prerasel (žive) meje in postal živahen slovar razgibane slovenščine.

Katalogizacija in mreženje – Shelfari

(<http://www.shelfari.com/>),

Goodreads

(<http://www.goodreads.com/>),

Library Thing

(<http://www.librarything.com/>),

Book Army

(<http://www.bookarmy.com/>),

aNobii

(<http://www.anobii.com/>)

Na spletu mrgoli knjižnih omrežij, kjer lahko urejamo priljubljena čtiva in spoznavamo sebi podobne knjižne molje. Shelfari, Book Army, Goodreads, aNobii in Library Thing nam omogočajo ustvarjanje virtualne knjižne police s knjigami, ki smo jih prebrali, jih želimo prebrati ali jih trenutno beremo, pa tudi priporočanje, komentiranje, ocenjevanje in povezovanje z drugimi uporabniki. Knjižna omrežja so z izjemo Library Thing, ki zahteva prispevek za nadgradnjo, v celoti brezplačna. Največ slovenskih knjigoljubov je zaenkrat najti na Shelfariju in Goodreads.

Recikliranje knjig v največjem brezplačnem knjižnem klubu – BookCrossing

(<http://www.bookcrossing.com/>)

BookCrossing je sistem izmenjave in reciklaže odsluženih knjig: knjigo lahko pustimo na klopci v parku, v kavarni, hotelu, šoli ali najljubši slaščičarni in čakamo, da jo nekdo pobere. Bistvo izmenjave je, da knjiga nikoli ne umre, njeni dogodivščini pa lahko sledimo prek zgoraj omenjene spletne strani. Izmenjava poteka na različne načine: knjigo lahko neke pustimo na slepo, lahko gre za konkretne izmenjave z drugimi člani omrežja ali knjižno kroženje, ko knjiga, ki je očitno med člani zelo zaželeno, potuje v določenem vrstnem redu. Omrežje je izzvalo tudi nekaj negativnih kritik, saj naj bi se s takšno izmenjavo knjigam nižala vrednost. Verjetno se v Sloveniji za kaj takega ni treba bati, saj je kljub večjemu številu slovenskih registriranih uporabnikov le peščica zares aktivnih.

Mojca Jagodic

Bralna kultura po svetu

V tokratni anketi smo zavrteli knjižni globus in se spraševali, ali so pasivni mladi bralci izključno slovenski fenomen in katere knjige počivajo na knjižnih policah naših sovrstnikov po svetu. Da se v knjižnicah ne bomo zaleteli zgolj v razvpite svetovne uspešnice, pa smo anketiranci prosili tudi za nekaj lokalnih bralnih predlogov.

Sam nisem ravno aktiven bralec, čeprav preberem porcijo knjig o temah, ki so mi resnično blizu. Redno pa berem spletne novice. **O bralni kulturi na Filipinih lahko govorimo izključno v povezavi z univerzitetno izobrazbo, saj ljudje drugače skorajda ne pridejo v stik s knjigami.** Med tistimi, ki berejo, je priljubljena predvsem punčaksta literatura za dekleta in ženske ter filozofski oziroma praktičnoreligiozni romani

za moške. Od filipinskih avtorjev v branje priporočam predvsem Jeanette Patindol, otroško pisateljico, ki piše o miru.

Lepoi Ordaniel, Filipini

Osebnostno ogromno berem: knjižnico obiščem enkrat tedensko in si izposodim od tri do pet knjig. Berem različno literaturo, vse od pustolovskih romanov in detektivk pa do spiritualnih, zgodovinskih in popotniških knjig. **Na Češkem bralna kultura sunkovito pada, sama to povezujem z razširjanjem računalnikov in filmov.** Vsekakor stari ljudje berejo več kot študentje, najmanj bralcev pa je med najstniki.

Tisti, ki berejo, posegajo po avtorjih, kot so Nemcova, Verne, Coelho, Smith, Meyer, Brown in Miguel Don Ruiz. Sama pa bi za češko bralno izkušnjo priporočala predvsem Chvojka, Sveraka in Cimmermana.

Alena Kovářová, Češka

Zase težko trdim, da sem velika bralka, saj korejsko študentsko življenje ne dopušča dovolj prostega časa za branje. Povprečno preberem od eno do dve knjigi mesečno. Branje v Koreji ni med najbolj priljubljenimi aktivnostmi, vendar opazno narašča.

Še posebej v Seulu so zelo priljubljene velike knjigarne, ki so vedno polne ljudi. **Statistika pravi, da povprečen Korejec prebere skoraj 15 knjig letno.** Bralci posegajo predvsem po esejih, leposlovju in knjigah za samopomoč, ki so trenutno med najbolj prodajanimi. Med najbolj priljubljenimi avtorji so zagotovo Hoon Kim, Wan-seo Park, Gyeong-suk Shin, Wae-su Lee, Yi-hyung Jeong, Ji-young Gong,

Suk-yeong Hwang pa tudi tuji avtorji, kot sta na primer Haruki Murakami in J. K. Rowling. Čeprav je korejska literatura redko dosegljiva v tujih jezikih, upam, da kdo od vas le odkrije kakšno izstopajoče korejsko literarno delo.

Mikyoung Kim, Južna Koreja

Študije na Nizozemskem ne berejo knjig prav pogosto, predvsem zaradi interneta. Sam morda preberem tri knjige letno, verjamem pa, da so starejši ljudje bolj dovezetni za bralne aktivnosti. **Najbolj priljubljena dela so predvsem s področja leposlovja, študijske literature in knjig za samorazvoj.** Vem, da je trenutno velik hit Hosseini-jev roman Tisoč čudovitih sonc, ki sem jo prebral tudi sam. Domačih avtorjev pravzaprav niti ne poznam, izpostavil bi lahko morda zgolj Annie MG Schmidt, ki je zares priljubljena otroška pisateljica med vsemi nizozemskimi otroki.

Jelmer de Jong, Nizozemska

Pina Sadar

Arhivi anketirancev

Tako je to, samo berejo naj!

Berta Golob je pisateljica, doma iz Stružvega pri Kranju. Piše za otroke, za mladino, za odrasle; poljudno in strokovno literaturo. Dobitnica mnogih nagrad, nekdanja učiteljica slovenskega jezika na OŠ Preddvor, tudi nekdanja dijakinja Gimnazije Kranj, pa še kaj bi se našlo.

Pišete za otroke, mlade in odrasle. Kaj od tega pa vam je najbližje?

Težko bi rekla, kaj mi je najbližje, ne bi ene zvrsti izpostavljala kot najljubše. Pišem, kar mi pride na misel, kadar se mi za določeno zvrst vzpostavi neka potreba. Zagrabiti te mora neki moment, potem pa je vseeno, kaj pišeš. Ni važno, mogoče je to strokovna literatura, poljudna stvar, nekaj popolnoma otrokom ali odraslim namenjenega, nobena reč nima prioritete pri meni.

Pa se vrniva nekoliko nazaj, ste že v otroštvu začutili pisateljsko žilico?

Ne, v tistih časih, ko sem odrasla, je vse potekalo nekoliko drugače, zdaj pa je vse skupaj razvito že od malega. Sem pa nekako imela to srečo, da sem se hitro naučila brati in pisati, že v prvem razredu šolanja, pri starosti sedmih let. To se danes recimo ne zgodi pogosto, le pri nekaterih otrocih, ki so nekako že razviti v to smer. Edino v srednji šoli se je že začelo dogajati, da sem nekoliko izstopala pri pisnih nalogah in prostih spisih, tam sem za kakšno stopničko ven gledala iz povprečja. Nekako se je pisanje začelo kasneje, v študijski dobi. Prej pa predvsem uživanje v branju in zvenu besede, k čemur pa zelo pripomore poezija, ki sem jo brala, vse od Vodnika pa do Prešerna sem znala na pamet.

Poučevali ste tudi slovenščino na OŠ Preddvor. Kako je v tistih časih izgledal pouk?

No, bilo je precej drugače kot pa sedaj. Poučevala sem ločeno, da se stvari niso mešale med seboj, določene ure za literaturo in določene za jezik. Bilo je razdeljeno, a vseeno povezano v tem smislu, da so učenci začeli dojemati, da brez jezika ni nobenega sporočila, in funkcionalno imeli to dobro utrjeno. Metode

so bile druge, predvsem je bilo to branje, razlaga, komentiranje literature. Bili so to tudi časi, ko so se začela novejša učila, diafilmi, tudi že vinilne plošče, na katerih so pisatelji in pesniki takrat starejšega rodu brali svoja dela, da so učenci slišali tudi glas ustvarjalca, ki so ga drugače videli le na fotografijah. To je bilo za tisti čas mogoče bolj navdušujoče, kakor pa je danes denimo powerpoint. Se mi zdi, da to danes učencev ne pritegne toliko, kot jih je nekoč suhoparna fotografija ali pa originalen glas iz plošče na gramofonu. Drugače sta bila pa v razredu red in disciplina nekaj samoumevnega. Ni bilo nobenega razgrajanja, skakanja sem in tja. So pa, se mi zdi, učenci veliko rajši brali kot danes.

Kako pa je z vašim sodelovanjem v izobraževalni stroki?

Začelo se je z mojimi izobraževalnimi slikanicami, ki so bile čisto prve svoje vrste. Jezikoslovje je pač za šolarja zelo pomembno, saj je treba začeti že zgodaj, če hočemo, da jim kaj ostane v glavi. So bile pa te slikanice prve z drugačnim konceptom, da ni bila to gola slovnica, temveč je šlo za njeno osmislitev – zakaj pravzaprav v slovnici gre. Slovnica ni nič drugega za jezik kot njegovo ogrodje, tako kot anatomija za zdravnika, on jo mora poznati. Ampak tako kot mora biti na skeletu tkivo, tako si tudi gola slovnica brez literature ne more preveč pomagati. Predvsem knjiga Žive besede je bila uspešna, tudi nagrajena z Levstikovo nagrado. Kasneje je izšla tudi knjiga slovnčnih pravil Slovnica Odčarana Čarovnica, ki pa je bila napisana v verzih. Eno od pesmic je Gregor Avsenik celo uglasbil, Romana Kranjčan pa odpela in je nastala popevka o vejici. Vsekakor otroka to bolj pritegne in iz tistega potem lažje razume, za kaj sploh gre. Danes je namreč pri mnogih mladih slovnica dokaj osovražena, a le zato, ker je očitno učitelji ne znajo predstaviti na način, da bi to že otrokom bilo bolj všeč.

Še kratek komentar za mlade, kaj jim priporočate za branje?

Kranjska mladina naj bere vse po vrsti, a zraven naj premislijo, kaj berejo. Morajo pomisliti, ali jih tisto, kar berejo, nasiti s kakšno dobro rečjo ali ne. Če ti knjiga ne prinese nič dobrega, je za moje pojme ni vredno še enkrat brati. Tako je to, samo berejo naj! Vsaj načelnega stališča naj nimajo do branja, da se že v štartu odločijo, da ne bodo brali, kajti to je pa le malo neumno reči.

Luka Stare
Miran Alijagić

KŠK
UGODNOSTI

KOLOSEJ

kino vstopnica	4,30 EUR
----------------	----------

BOWLING KLUB 10

1h bowlinga	8,00 EUR
brezplačna izposoja obutve	

PROTENEX

BADMINTON	9,00 EUR
MULTI IGRISČE	37,00 EUR
TENIS	10,00 EUR

ZAVOD ZA ŠPORT KRANJ

OLIMPIJSKI BAZEN	
enkratna vstopnica	2,50 EUR

A2U BIKES

15% popusta pri nakupu in servisnih storitvah	
---	--

FOTO BONI

razvijanje 4 fotografij	9,00 EUR
-------------------------	----------

MANILA CLUB

15% popust pri igranju biljarda	
---------------------------------	--

RC VOGU

ODBOJKA NA MIVKI	6,00 EUR
SKUPINSKA VADBA	
mesečna karta - 8 obiskov	10,00 EUR
mesečna karta - 12 obiskov	12,00 EUR
BADMINTON	6,00 EUR
SQUASH	6,00 EUR
TENIS	4,00 EUR
SPINNING	
mesečna karta - 4 obiski	10,00 EUR
mesečna karta - 8 obiskov	16,00 EUR

SMUČARSKKE KARTE

KRVAVEC/ROGLA	
pon - pet	18,00 EUR
pon - ned	22,00 EUR
neštudentska karta	26,00 EUR
STARI VRH	
nočna smuka	13,00 EUR

MAXXFIT

15% popusta pri fitnesu, aerobiki in kombinirani vadbi	
--	--

MEDNARODNA ŠTUDENTSKA
IZKAZNICA ISIC

10,00 EUR

FITNESS STUDIO IRENA

FITNES	
dopoldanska karta	20,00 EUR
celodnevna karta	27,90 EUR
SAVNA	8,50 EUR
SOLARIJ (9 min)	4,30 EUR
SQUASH	6,80 EUR

PROŠPORT

SKUPINSKA VADBA	
mesečna karta - 8 obiskov	20,00 EUR
mesečna karta - 12 obiskov	28,00 EUR
mesečna karta - neomejena	35,00 EUR

FITNES

mesečna karta - neomejena	30,00 EUR
trimesečna karta - neomejena	75,00 EUR
BADMINTON	6,50 EUR

VITACENTER

SKUPINSKA VADBA	
10 obiskov (veljavnost 90 dni)	32,13 EUR
mesečna karta - neomejena	32,13 EUR
trimesečna karta - neomejena	76,93 EUR

TAXI MONET

1 km vožnje	0,65 EUR
-------------	----------

GORENJSKA

BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA	
ob nakupu vrednostnih papirjev brezplačno odpiranje	
trgovalnega računa	

KONCERTI.NET

5% popusta pri nakupu aranžmajev	
----------------------------------	--

MARGENTO STORITVE

Polnitev predplačniških računov mobilnih operaterjev.	
---	--

MEGACENTER

20% popusta pri fitnesu, skupinski vadbi, solariju, savni, badmintonu in squashu	
--	--

FITNES CENTER POPAJ

fitnes - mesečna karta	24,00 EUR
aerobika - mesečna karta	24,00 EUR

EVENTIM

prodaja kart	
--------------	--

GAMING SHOP

popust pri servisu računalnikov in nakupu računalniške opreme	
---	--

KŠK

FOTOKOPIRANJE ČLANI	
A4 ena stran	0,04 EUR
A4 obojestransko	0,07 EUR
A3 ena stran	0,09 EUR
A4 ena stran barvno	0,45 EUR
vezava	0,50 EUR

FOTOKOPIRANJE NEČLANI

A4 ena stran	0,08 EUR
A4 obojestransko	0,15 EUR
A3 ena stran	0,15 EUR
vezava	1,00 EUR

TK TRIGLAV KRANJ

TENIS - 1h (zimsko sezona)	
pon - pet (dop.)	6,50 EUR
pon - pet (pop.)	13,00 EUR
sob, ned	13,00 EUR

LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

tečajji tujih jezikov	252,00 EUR
-----------------------	------------

KNJIŽNICA KRANJ

2,40 EUR cenejša članarina	
----------------------------	--

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

2,50 EUR cenejša vstopnica	
----------------------------	--

FLY BOX

1 vadba	4,00 EUR
---------	----------

ŠD ČRNI PANTER

mesečni tečaj kickboxa	25,00 EUR
------------------------	-----------

DRUŠTVO KI AIKIDO

mesečni tečaj ki aikida	30,00 EUR
-------------------------	-----------

MAXXIMUM SHOP

20% popusta pri nakupu športne prehrane	
---	--

SKISCHOOL.SI KRANJSKA

GORA	
50% popusta na dnevno izposajo smučarske ali snowboard opreme	
20% popusta na servisiranje smučali ali snowboarda	
15% popusta na individualne ure smučanja ali deskanja	

EMBASSY CES JEZIKOVNE

ŠOLE V TUJINI	
do 30% popusta pri šolninah	

Borut Golob

Borut Golob, Kranjčan, rojen leta 1973 in še vedno nekako živ. Avtor knjige Smreka bukev lipa križ, domačijske povesti z motorno žago in srečnim koncem, ki je izšla lani. Študent. Ni v sorodu z Berto Golob. Na zvedavih 19 vprašanj nam je odgovoril prek elektronske pošte.

1. Ali so zares pristali na Luni ali gre za teorijo zarote?
Pristali, jasno.
2. Kaj je bilo prej, kura ali jajce?
Krokodil.
3. Vzornik v življenju?
Nimam.
4. Zgodovinska oseba, ki bi jo povabili na pijačo?
Julij Cezar.
5. Najzaslužnejši Slovenec in najzaslužnejši Kranjčan?
Primož Trubar.

6. Najbolj čudno delo, ki ste ga do sedaj opravljali?
Ne povem.
7. Ali jeste meso?
Seveda.
8. Katerega od tujih jezikov bi se želeli naučiti?
Finščine.
9. Na morje na Hrvaško: da ali ne?
Da.
10. Študentski funkcionarji: koristni ali mafija?
So, za kogar so.
11. Kako pozdravite prijatelje?
Zdravo!
12. Kaj vas je v zadnjem času najbolj nasmejalo?
Moj pes (lena in dokaj neokretna zadeva), ki se trudi ujeti srno.
13. Vaše najljubše prevozno sredstvo?
Vlak.
14. Turčija v Evropsko unijo: da ali ne?
Da.
15. Podpirate istospolne poroke?
Da.
16. Vaša najljubša knjiga ali film?
Potovanje na konec noči, Blade Runner.
17. Na katere revije ali časopise ste naročeni?
Nisem.
18. Ste se v otroštvu kdaj pretepali?
Da.
19. Kaj bi vas lahko razjezilo tako zelo, da bi bili pripravljeni koga zadaviti z golimi rokavi?
Če bi na svoji postelji s svežo posteljnino zagledal svojo žensko, ki se baše z ravnokar pečenim in svinjsko masnim ocvrtim piščancem.

DODATNO
ČETRTEKANJE
Klubar,
6. maj 2010
ob 21^h

ČETRTEKANJE
BRIT POP 'N' ROCK

glasba: Oasis, Blur, Pulp, The Beatles, U2, The Dubliners, Robbie Williams, The Cure, Coldplay, Radiohead, itn.

koncert: U2 the real tribute

pijača: z Britanskega otočja

ZAKLJUČNO
ČETRTEKANJE

AVTOR SVETOVNIH
USPEŠNIC:
FIESTA ELECTRONICA
OUT OF TIME
ELEKTRO

OUTWORK

DJ JAKA

KLUBAR, 13/5, OB 21H

ČLANI KŠK: 3€, OSTALI: 5€

ORGANIZATOR:

KLUB ŠTUDENTOV
KRANJ

OUTWORK

Vile iz podzemlja in pogled na morje

Ker so dnevi na Gorenjskem še vedno sivi, megleni in duhamorni, smo se ravnali po dobrem starem reku: Če Mohamed ne pride h gori, pride gora k Mohamedu; oziroma v našem primeru: Če sonce ne pride k Zapikovcem, gredo Zapikovci na Primorsko.

Odprava treh v klasično črnilo odetih avtomobilov in dvanaštih posameznikov je svoj prvi postanek opravila na počivališču **Lom**, kjer smo ob zvočni kulisi rohnečih motorjev po cankarjevsko spili skodelico kave, ki nam je dala prepotrebni moči za nadaljevanje poti.

tokrat zastopala orjaška meduza, ki se je v času našega obiska namakala v morju.

Če Trst ni več naš, pa je naša vsaj **Vilenica**, najstarejša turistična jama v Evropi in naša naslednja postaja. Turisti so jo obiskovali že davnega leta 1633, do sredine 19. stoletja je bila znana kot največja, najlepša in najbolj obiskana jama na Krasu, nato pa je turistični obisk upadel zaradi novih odkritij v Postojnski jami. Leta 1963 je skrb za jamo prevzelo Jamarsko društvo Sežana in **Vilenica** je ponovno zaživela. Njeno ime po svetu ponaša tudi vsakoletna podelitev mednarodne literarne nagrade vilenica, ki se odvija v Plesni dvorani jame. Nagrado podeli Društvo slovenskih pisateljev avtorju iz Srednje Evrope za vrhunske dosežke na področju literarnega ustvarjanja in esejistike. V spremstvu vodičke smo se tudi sami pogumno spustili pod zemljo, kjer smo lahko občudovali stalagmite, stalaktite, stebre, špagete, mimoidoče jamske živali, grafite obiskovalcev, luže in ostale lepote kraškega podzemlja, se spopadli s 525 stopnicami in se na koncu razveselili dnevne svetlobe, predvsem pa klopc. Obisk Vilenice smo zaključili z grenkim priokusom, saj kljub temu, da domačini verjamejo, da v jami bivajo **dobre vile**, žal nismo srečali nobene.

Na željo urednika in navigatorja smo naredili še ovinek po tokrat odprtem avtocestnem odseku **Rebernice**.

Z osebnimi dokumenti v roki (otroci šengena pa kar brez njih) smo se nato napotili v Italijo, natančneje v **Bazovico**, naselje, ki je pomembno športno, kulturno in prosvetno središče Slovencev v Italiji. Na Bazoviški gmajni se nahaja majhen, a za Slovence pomemben spomenik štirih slovenskih domoljubov in TIGROVcev. **Ferdo Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valenčič** so bili na tem mestu, po obsodbi italijanskega fašističnega sodišča, leta 1930 ustreljeni zaradi protifašistične dejavnosti. Ob spomeniku vsako leto poteka množično obiskana spominska slovesnost, ki se je udeležuje tudi naš politični vrh, spomenik pa je bil skozi desetletja že velikokrat oskrunjen, nazadnje leta 2009.

Nato smo zavili proti **Trstu**. Mesto ob Tržaškem zalivu in sedež dežele Furlanije – Julijske krajine. Nekaj napačnih odcepov in bližnjih srečanj s smrtjo in uzrli smo s soncem obsijani, snežno beli grad **Miramar**, ki leži 6 kilometrov severovzhodno od Trsta, tik ob morju. V njem sta v 19. stoletju živela Habsburžana, nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan s svojo ženo Charloto Belgijsko, vse do Maksimilijanovega odhoda v Mehiko, kjer je bil ustreljen. Charlota se je po tragičnem dogodku užaloščena preselila v Belgijo. Med zidovi gradu s čudovitim pogledom na morje je nato bival vojvoda Amadeus Savojski. Danes je grad preurejen v muzej, v njem pa si lahko ogledamo zasebne prostore Maksimilijana in Charlote ter prostore za njune goste. Okolico gradu obdaja velik park z eksotičnimi rastlinami, živalski svet pa je

Obisk Vilenice smo zaključili z grenkim priokusom, saj kljub temu, da domačini verjamejo, da v jami bivajo dobre vile, žal nismo srečali nobene.

Utrujenih nog in lačnih želodcev smo zavili še v **Sežano**, rojstni kraj pesnika **Srečka Kosovele**, kjer nimajo samo osnovne šole Srečka Kosovele, Šolskega centra Srečka Kosovele, kulturnega doma Srečka Kosovele, Kosovelove knjižnice in univerze poimenovane po ljudstvu, ampak tudi odlične pice. Najbolj drzni so si privoščili pico z dodatkom terana, večina pa se nas je odločila za tisto z veliko kraškega pršuta. Veselih src smo se napotili proti domu z dnevnim sklepom, da je v jami temno, na morju pa vedno lepo.

Petra Ajdovec
Oto Žan

Fotoreportaža na naslednji strani

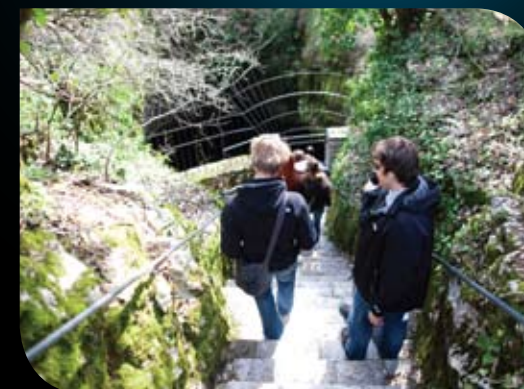
Spominski park v Bazovici.

Napis na zadnji strani spomenika ne potrebuje komentarja.

Eden izmed razlogov, zakaj se nismo kopali, je bila tudi orjaška meduza.

Strm vhod v jamo Vilenico je postal problematičen šele ob vračanju na površje.

Spomenik padlim TIGRovcem z Zapikovo ekipo v ozadju.

Tržaška obala nas je pričakala obsijana s soncem.

Miramor bi si bolj zaslužil naziv dvorec kot grad.

Nekaj izmed 525 stopnic, s katerimi smo se spopadali v jami.

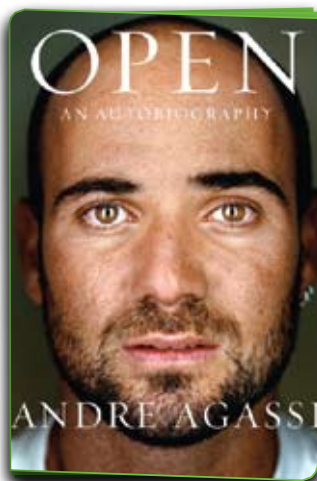
Prizori so vsekakor vredni truda. Skupna Zapikova ocena je, da je Vilenica vsekakor ena izmed lepših slovenskih jam.

Plošča, na kateri dobijo mesto vsi zmagovalci literarnih srečanj v Vilenici.

Razkrite kariere športnikov

Danes vse bolj popularno čtivo postajajo avtobiografije, v katerih znane osebnosti zapišejo svoje življenjske izkušnje. Tudi med športniki po svetu postaja pravilo, da po končani karieri napišeš knjigo in s tem še dodatno zasloviš, razkriješ informacije, ki jih med kariero nisi želel, in obogatiš svoj bančni račun. Številne med njimi, ki dolgočasno opisujejo treninge, niso nič posebnega, nekatere pa so med kupci knjig postale izjemno popularne.

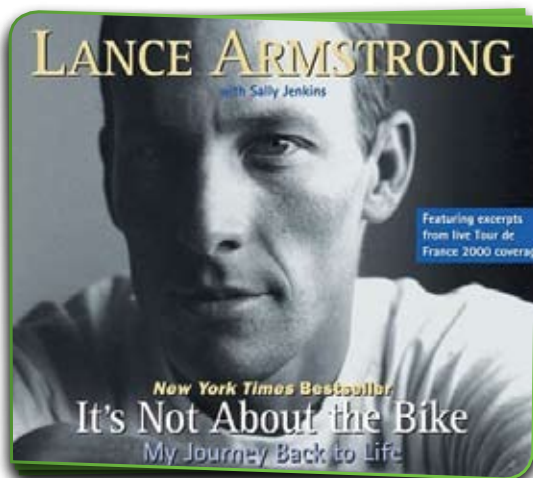
Eden najbolj znanih športnih piscev avtobiografije je neutrudni ameriški kolesar **Lance Armstrong**, ki je svojo trdo življenjsko pot zapisal v knjigi *Ne gre samo za kolo: Moja vrnitev v življenje*. Sedemkratni zmagovalec najtežje kolesarske dirke Tour de France je knjigo napisal leta 2000, na lestvici časnika New York Times pa je bila tega leta objavljena kot »bestseller« št. 1. V tem delu nam eden najbolj znanih športnikov predstavi, kako je doživljal naslov svetovnega prvaka, kako je doživel novico, da

ima raka na testisih, kako ga je preživel in se vrnil na pota stare slave. Pet let po izdaji uspešne avtobiografije je na police knjigarn prišlo še drugo Armstrongovo delo *Vsaka sekunda šteje*, v katerem se v veliki meri ponovno dotakne rakave bolezni, poleg tega pa se podrobneje spusti še v dopiške skandale, v katere so ga mnogi vpletali, čeprav je bil in je, kot sam trdi, povsem »čist«.

V knjigi *Open* namreč eden največjih tenisačev vseh časov prizna jemanje mamila metamfetamin in kasnejše laganje svetovni teniški zvezi, da nedovoljenih poživil ni jemal.

Michaelu Changu, saj se v finalu ni želel pomeriti proti Borisu Beckerju, ki je flirtal z njegovo ženo. Dotaknil se je tudi svojega tekmeca Peta Samprasa, ki mu je očital dolgočasnost in skopuštvu. Ta avtobiografija je zaradi izjemno zanimivih podatkov najbolj razburkala svetovno javnost in postala velika prodajna uspešnica.

V Sloveniji je zelo priljubljena avtobiografija **Petra Vilfana**, ki bralca pritegne predvsem z zanimivimi anekdotami. Nekdanji košarkar v tem delu predstavi svojo bogato športno kariero, v kateri je nastopal v članskih dresih ljubljanske Smelt Olimpije, splitske Jugoplastike, beogradskega Partizana in seveda jugoslovanske državne reprezentance. Eden bolj temperametnih športnikov in tudi ljubljenelec navijačev je znal vedno poskrbeti tudi za šalo. Tako je na neki tekmi vrgel sodniku žogo v glavo, nekemu drugemu sodniku je pokazal zadnjico, se zmenil z nasprotnikom za dvojno podajo in pripravil številne druge vragolije.

Armstrongova, Agassijeva in Vilfanova avtobiografija so zgolj nekatere izjemno zanimive, poleg teh so med bolj znanimi še avtobiografija brazilskega nogometaša **Pelēja**, zabavnega italijanskega motociklista **Valentina Rossija**, temperamentnega irskega nogometaša **Roya Keana** in mnoge druge.

✍️ Žan Sadar

📷 audiobookbargains.co.uk, knopfdoubleday.com

Slovenska natisnjena modnost

Slovenski knjižni trg je sam po sebi izredno majhen in na njem ni veliko povpraševanja po modni literaturi. Tako so posledično tudi slovenske knjigarne in knjižnice z modnimi knjigami slabo založene.

Moda se spreminja iz sezone v sezono, zato danes ob poplavi informacij tiskanje knjig o aktualnem stilu ni konkurenčno. Tako na knjižnih policah knjižnic ležijo skorajda zaprašene knjige o stilu, estetiki oblačenja ipd. Večina avtorjev je tujih, večina literature pa je angleške. Beremo lahko angleške enciklopedije o modi ali pa o zgodovini oblačenja. Obstajajo tudi slovarček modnih terminov in razni priročniki, ki bralcu ponujajo bolj ali manj zakasnele nasvete o idealnem stilu, nakupovanju oblačil in stilu nasploh.

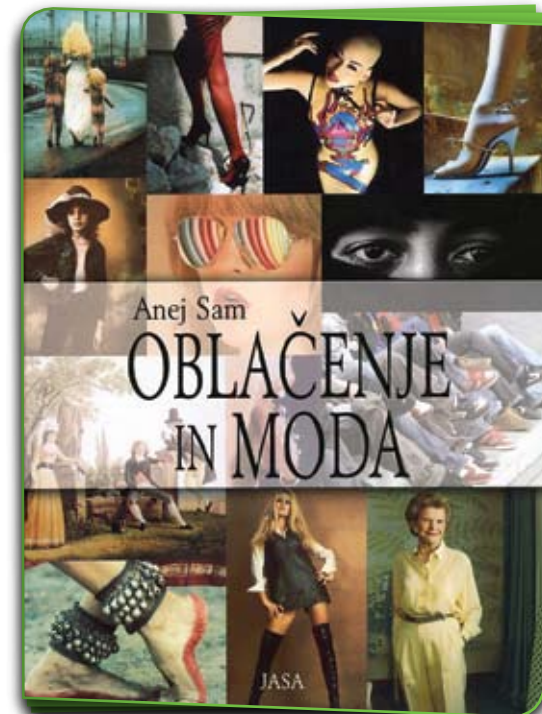
Knjiga **Estetika oblačenja** je zanimiva zaradi lastne širine. Pokriva namreč najrazličnejša področja, od telesnih sorazmerij, osnov modnega risanja, osebnega sloga, oblikovanja oblačil do razvoja mode skozi čas. Navadnim laikom modo prikaže na poglavljen način, hkrati pa je tudi učbenik za 3. letnik programov Tekstilni tehnik in Tekstilec, predmet Estetika oblačenja. Avtorica je **Mateja Krašovec Pogorelnik**, ki se ukvarja z oblikovanjem vizualnih komunikacij, modnih oblačil in dodatkov.

Projekt **Kaj ostrega? Any sharp objects?**, katerega idejna mati je **Sanja Grcić**, je zasnovan kot predstavitev SOTO (Sodobno slovensko oblikovanje tekstilij in oblačil), ki jih družijo unikatnost, visoka dodana vrednost, ročna in posamična izvedba v vseh fazah izdelave, eksperimentiranje s tehnologijami itd. Naslov projekta meri individualnost in **sprašuje po vsebini posameznikovega kovčka**, dejansko pa se nanaša na odnos do vsebine ter osebne ostrine in nekonvencionalnosti. Na to vprašanje odgovarja 19. oblikovalcev, ki opozarjajo na **neprepoznatnost modnega oblikovanja**, za katerega Slovenci nimamo poslušal. Grcićeva pa je želela poskusiti, ali se da z združenjem slovenskih oblikovalcev narediti blagovno znamko. Predstavljenih je enajst kovčkov, ki so jih **naši oblikovalci napolnili z drznimi domačimi modnimi unikati**. Med drugimi je Mateja Benedetti oblikovala oblačila iz tekstilnih odpadkov, skupina šestih oblikovalcev OLOOP pa je oblikovala ljubljanske spominke, **oblačila iz človeških las** itd.

Slovenski izvirnik **Oblačenje in moda** pa je zaradi notranje zgradbe novost na našem trgu. Gre namreč za razmišljanje o modi na ravni, na kateri se dejansko pojavi. Avtor **Anej Sam**, s pravim imenom Spaso Čanković (preimenoval se je 1987) se je rodil v bosanski vasi Bošnjaci in odšel s trebuhom za kruhom v Zagreb, kjer se je поблиže spoznal z modo in se uveljavil kot modni kritik. V Ljubljano je prišel kot predstavnik Centra za sodobno oblačenje za Hrvaško in nadaljeval svojo pisateljsko in

kolumnistično kariero. Iz njegovega zasebnega življenja pa so znane afere o zlorabi hčerke Playboyeve zajčice **Nives Celzijus Drpić**, ki ga je obtožila zanemarjanja v otroštvu ter dejala, da se je za slikanje odločila, ker jo je oče psihično zlorabljal in se ga je zelo bala ter se sramovala, ker je morala poslušati šovinistične izjave njegovih prijateljev.

Stilistka in modna novinarka **Vlasta Cah-Žerovnik** pa se je v svoji biografiji **Zapeti ali od mode zadeti** preko lastnih dogodivščin in izkušenj, ki zajemajo več kot dve desetletji dela z modo in intervjuvanja znanih osebnosti, porušila nekatera

konvencionalna pravila ter bralcu svetovala, kako naj se oblači, nakupuje in živi življenje, ki ga osrečuje.

Kljub naši majhnosti lahko beremo sodobno slovensko modno literaturo na način, ki nam ustreza. Za najaktualnejše trače in modne zapovedi pa imamo na voljo vedno dovolj rumenih časopisov in revij.

✍️ Barbara Zupanc

📷 emka.si

Koncertni napovednik

Ortofest
1. 4. - 2. 5. 2010,
Ljubljana / Orto bar

Billysi
16. 4. 2010,
Kranj / Creinativa

3+1 žur z Zaklonske prepeva
17. 4. 2010,
Kranj / Slovenski trg, brezplačno

Let 3
17. 4. 2010 Kranj / Izbruhov kulturni Bazen, 12 €

Guns 2 Roses (cover band)
17. 4. 2010, Ljubljana / Cvetličarna, 14 €

Editors
19. 4. 2010,
Avstrija / Gradec

Van Gogh
22. 4. 2010, Ljubljana / Cvetličarna, 9 EUR

Adi Smolar
23. 4. 2010, Škofja Loka / Pri Rdeči Ostrigi, 6 €

Deerhoof
23. 4. 2010,
Ljubljana / Kino Šiška

Matmos
2. 5. 2010,
Ljubljana / Kino Šiška

Teden mladih
7. - 15. 5. 2010,
Kranj, brezplačno

Tindersticks
9. 5. 2010,
Ljubljana / Kino Šiška

Michael Flatley's Lord of the Dance
13. in 14. 5. 2010,
Ljubljana / Hala Tivoli, 39 €

Metallica
16. 5. 2010,
Hrvaška / Zagreb

Marizia
19. 5. 2010,
Ljubljana / Križanke, 23 €

AC / DC
19. 5. 2010,
Italija / Udine

Mars festival: Skunk Anansie in Urban&4
27. 5. 2010, Ljubljana / Gospodarsko razstavišče

Bajaga i Instruktori
29. 5. 2010,
Ljubljana / Križanke, 25 €

Electronic Carnival
29. 5. 2010, Ljubljana / Gospodarsko razstavišče, 22 €

Kingston (15. obletnica delovanja)
2. 6. 2010,
Ljubljana / Križanke, 22 €

Gibonni
3. 6. 2010,
Ljubljana / Križanke, 29 €

Deep Purple
7. 6. 2010,
Ljubljana / Križanke

Bob Dylan
13. 6. 2010,
Ljubljana / Hala Tivoli

Guns n' Roses
20. 6. 2001,
Hrvaška / Zagreb

Elton John
20. 6. 2010, Avstrija / Gradec

Billy Idol
24. 6. 2010,
Ljubljana / Hala Tivoli, 49 €

Gotan Project
27. 6. 2010,
Ljubljana / Križanke, 45 €

Megadeth
29. 6. 2010,
Ljubljana / Kino Šiška

The Prodigy
30. 6. 2010,
Ljubljana / Hala Tivoli

Planet Tuš **Kranj 17.04.**

**PLANET TUŠ
FEST>>>>**

**Planet nori
do polnoči!**

- > Noro ugodni nakupi
- > Presenečenja in nagrade
- > Otroška zabava s Frančkom
- > Ansambel Kranjci in pevka MINEA
- > After party s skupino COLONIA na Bowlingu

Več informacij o dogajanju na www.planet-tus.si.
Planet Tuš Fest ugodnosti si ogledate 2 dni pred dogodkom na spletni strani www.planet-tus.si in v posebnem akcijskem letaku.

Ljubljana, prestolnica knjige

Lanskega junija so na sedežu Unesca v Parizu razglasili zmagovalno mesto, ki bo od 23. aprila 2010 dalje za eno leto nosilo naslov prestolnice knjige. Ljubljana se je za to čast potegovala prvič in pometla s konkurenco. Tako bo deseta nosilka tega naziva, s katerim želi Unesco čim širši javnosti približati literaturo in spodbujati branje. Pred nami so to čast imeli Madrid, Aleksandrija, New Delhi, Antwerpen, Montreal, Torino, Bogota, Amsterdam in Bejrut.

Prvič se je zgodilo, da je kandidiralo kar sedem mest, in komisija je priznala, da je imela težko delo. Poleg našega glavnega mesta so bili med kandidati še Dunaj, Lizbona, Guadalajara, Riga, Wellington in St. Peterburg. Člani komisije so Ljubljano izbrali zaradi kakovostne prijave na razpis ter popolnega in raznoličnega programa, ki bo promoviral literaturo in avtorje, knjige, branje ter spodbujal dostopnost knjige. Program navdušeno podpirajo knjigarne, knjižnice in založniki. Letos so odločilno besedo nad tem, komu bo pripadala čast, imeli José M. Gomez, predstavnik Mednarodnega združenja založnikov (IPA), Françoise Dubrulle, predstavnik Mednarodnega združenja knjigotržcev (IBF), in Peter Lor, predstavnik Mednarodne zveze bibliotekarskih društev in ustanov (IFLA).

Generalni sekretar Unesca Koichira Matsuura, je komentiral: "Navdušen sem nad tem, da bo to veličastno mesto dobilo priznanje za svojo predanost promociji knjig in branju v kontekstu svobode izražanja in kulturne odprtosti." Veselje je seveda izrazil tudi župan Zoran Janković, saj je Ljubljana zmagala v res močni konkurenci. Čestital je tako načelniku Oddelka za kulturo MOL dr. Urošu Grilcu za dobro opravljeno delo kot tudi prebivalcem Ljubljane.

Od 23. aprila dalje bo kulturno dogajanje za eno leto v polnem zagonu, saj naj bi poteklo okoli 300 različnih dogodkov. Predviden je niz projektov, ki bodo povezani s širšim področjem kulture in ustvarjalnosti, torej programov v muzejih, gledališčih, s koncerti, ki bodo potekali v povezavi s prestolnico knjige. Narodna galerija bo svoj jesenski termin rezervirala za knjige, saj bodo razstavili najlepše iluminirane rokopise iz zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Pripravili bodo tudi literarni festival z naslovom Literature svetovnih celin, na katerem bodo sodelovali sodobni književniki z vseh celin, izšle pa bodo tudi posebne knjižne izdaje. Program naj bi segal od izrazito strokovnega in znanstve-

nega področja, kot bo na primer kongres o podpornih sistemih knjige, pa do tem s področja večjezičnosti.

V projektu »Mednarodno znotraj lokalnega« se bodo na pesniških večerih zvrstila branja poezije gostujočih kitajskih pisateljev in številne druge prireditve, v času festivala pa bodo Ljubljano obiskali tudi svetovno znani književniki, kot so Herta Muller, Richard Flanagan, Jonathan Franzen, David Grossman, Michal Viewegh in Daniel Kehlman, ob njihovih obiskih pa bodo na Bregu postavljene kulise mest, iz katerih prihajajo. Za najmlajše bo poskrbljeno s projektom Ljubljana bere/Rastem s knjigo, ki jim bo v dar poklonil dve izbrani slikanici.

Eden osrednjih projektov pa bo projekt Knjiga za vsakogar, pri katerem sta Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije podprli izdajo 21 knjig, ki bodo na prodaj v knjigarnah, splošnih knjižnicah, muzejih in drugih kulturnih ustanovah po 3 evre za izvod. Izmed izbranih knjigami bodo tudi dela naših avtorjev: Andrej Rozman Roza, Tone Pavček, Boris Pahor, Svetlana Makarovič, Slavoj Žižek.

Ljubljana bo prav tako v tem letu pridobila svojo hišo literature, ki bo poimenovana po Primožu Trubarju in bo združevala programske vidike, kot so kulturno in intelektualno središče, knjižni klub, sedež novega spletnega portala o književnosti in knjigi, galerijski prostor in informacijsko središče.

Narodna galerija bo svoj jesenski termin rezervirala za knjige, saj bodo razstavili najlepše iluminirane rokopise iz zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Pošta Slovenije bo še izdala razglednico, s katero bo zaznamovala pomemben Unescov naslov, Banka Slovenije bo proizvedla kovanec, med katerimi bojo zlatnik, srebrenik in dvokovinski zbirateljski kovanec, Mestna občina Ljubljana pa bo izdala priložnostni ex-libris.

Kot je še povedal dr. Uroš Grilc, so za izvedbo v programu predvideli okvirna sredstva v višini 2,1 milijona evrov. Mestna občina Ljubljana naj bi po njegovih besedah zagotovila približno tretjino sredstev, morda tudi več, skušali pa bodo pridobivati še sredstva iz drugih virov ter od sponzorjev, glede na to, da nam naslov razen časti ne prinaša nobene druge nagrade.

Družinske zadeve

Nekoliko neprijetno je, če si en sam pofukan dvojni standard. Še bolj neprijetno je, če poznaš preveč takšnih ljudi.

Tuc. Še preden sem vstal, sem ugotovil, da mi srce zopet bije mnogo prehitro. Tuc tuc. To ne more biti dobro. Tuc tuc tuc. Zgrabila me je huda panika, kar pa je situacijo še precej poslabšalo. Tuc tuc tuc tuc. Nisem več mogel zaspiti nazaj, še manj pa vstati. Tuc tuc tuc tuc tuc. Ležal sem in čakal, da se moja esenca spremeni v en sam nadčloveški utrip. Tuctuctuctuctuctuc. Morda bi mi končno le lahko uspelo, če ne bi ravno v tistem trenutku zazvonil telefon. Kako hudičevo klišejsko. Včasih se počutim, kot bi bil samo lik v zgodbi. Prosto po Gazvodi. No ja, niti ni tako slab občutek, če povem po resnici.

Poigravajoč se z mislijo, da me sploh ni - jutro klišejev se očitno še kar ni in ni nameravalo končati - dvignem slušalko: "Ja?" Kako sovražim takšno oglašanje. Že pri fotru sem ga, ki me je tega pravzaprav sploh naučil - no, učil sem se kar sam, on je bil samo hudičevo dober zgled. Vendar s tem zmeraj pridobim nekaj časa. Šokiram glas na drugi strani. Zgolj glas, ne človeka. Moji klicatelji so vedno psihično stabilne osebnosti, ki jih ne more nič zares vreči iz tira. Nekaj dragocenih sekund jim pa le ukradem. Da se lažje zberem. Jaz nisem bil nikoli zares psihično stabilen - kaj šele utirjen. Tokrat pa je prišel odgovor nenavadno hitro: "Ja!" To je pomenilo, da je lahko na drugi strani samo ena oseba. Čas je bil ukraden meni - sovražil sem, ko se je to zgodilo. Še iz srednje šole se spominjam občutka, ko si ohromljen s svojim lastnim udarcem. Vedno, ko sem pri odbojki poskušal spraviti žogo na drugo stran igrišča, se je ta odbila od mreže in po možnosti zadela mojega lastnega soigralca. Kot pofukan bumerang. Potem so mi sicer dovolili servirati s polovice igrišča - oče pa ni bil tako prizanesljiv do mene. Mogoče zato, ker je nekje globoko v sebi še vedno verjel, da nisem popolnoma nesposoben. Vendar tega ni nikoli zares pokazal. Le silil me je stati za črto, ko sem serviral. Zmerno do pretežno sem ga sovražil zaradi tega.

Dobre pol ure in četrt kvalitetnega zajtrka kasneje sem se že peljal domov. Čudno, da tisto hišo še vedno imenujem dom. V najstnikskih letih sem vedno govoril, da se ne bom več vrnil, ko enkrat odidem. Kot študent sem potem ta "nikoli" malce priredil pralnim potrebam in ga spremenil v enkrat na mesec. Več pa res ne. Sedaj sem tam enkrat na teden. Najmanj. Po sili razmer, bi temu rekel človek. Človek, ki ima kar precej problemov s poimenovanjem boba. Jaz mu ponavadi rečem kar fižol.

Samo ena stvar mi je bolj zoprna pri ljudeh kot ustvarjanje plehkega *smalltalka*. In sicer to, da se ga nikoli ne poslušujejo. Na nek način sem imel torej srečo, da je moja mama spadala v prvo kategorijo. Nesreča je bila zgolj v tem, da je bil to pravzaprav edini način pogovarjanja, ki ga je kadarkoli prakticirala. Vreme. Hrana. Zdravje. Trači. Občudoval sem njeno sposobnost, kako je lahko vse to združila v neverjetno malo besed; "Si zdrav!" "Kaj ješ?" "Kaj bodo pa drugi rekli!" "Kupi si že enkrat tisto prekleto marelo, že tri dni ti govorim, da bo dež!". Potem je to seveda še precej razširila in če je bilo le mogoče krog še enkrat ponovila. Morda celo dvakrat, če mi ni že prej dopizdilo. Bila je vremen-ska napoved in črna kronika v eni osebi. Ni bila človek, ki bi jo

lahko doletelo kaj takšnega kot razcepljena osebnost. Preprosto ni imela temnih skrivnosti v globinah svojega obstoja. Morda zato, ker globine pravzaprav sploh ni bilo, kruto kot se sliši, pa vendar je to verjetno edini kolikor toliko udoben način eksistiranja. Najlažje bi jo bilo primerjati z nekoliko globljo lužo, če si

V avtu nikoli ne poslušam glasbe. Imam nekaj, čemur se strokovno reče "problem z zbranstvijo".

že bil pri volji za metaforo ali dve. Pri njej si moral samo paziti, da ne skačeš na glavo ali kaj podobno drznega. In si se pač prilagodil - mirno plaval, če se je le dalo z rokavčki. Da je ne bi preveč skrbelo zate. Njena najljubša pristočasna dejavnost. Bila je to, kar se je videlo navzven. Normalna. Na to svojo lastnost je bila vedno precej ponosna. Njena največja želja in hkrati strah je bila, da bi se o njej govorilo. Človek, ki ni nikoli povsem zadovoljen in nikoli zares nesrečen.

Vendar sem jo imel rad. Pravzaprav jo imam najbrž še vedno, čeprav se je njena podoba v mojih očeh kar precej spremenjala skozi leta. Najprej je bila svetnica. To je pri otrocih najbrž običajen pojav, čeprav jo imam na sumu, da se je ona kar precej trudila okoli ustvarjanja in vzdrževanja te podobe. Obraz mučenice se je takrat dobro podal k njenemu modremu senčilu za oči in moja mama je pač ena izmed tistih žensk, ki da kar precej na svoj zunanji izgled. Niti ne vem, kdaj točno se je ta podoba o njej razblinila. Prepričan pa sem, da se je to zgodila prav v določenem trenutku. Da ni šlo za dolgotrajno odkrivanje resnice, za večletno odstiranje tančice z oči. Preprosto zgodilo se je. Akabum. Verjetno ob prvem telefonskem klicu.

V avtu nikoli ne poslušam glasbe. Imam nekaj, čemur se strokovno reče "problem z zbranstvijo". Lažem. Strokovnih izrazov si nikoli ne zapomnim. Nisem dovolj zbran za kaj takega.

Ko peljem proti domu, je radio v avtu vedno prižgan. Ponavadi kar na maksimalno glasnost. Zbranst tako ali tako ne bi bila mogoča. Tako vsaj nekako preglasim zvok svojih misli. Vsaj navidezno. Ne mislim, torej me ni. Prosto po Mazziniju.

Včasih me pokliče mama, včasih oče. Nimata kakšnega posebnega zaporedja. Povsem naključno. Kot bi vsakič znova metala kocko. Poraženec sem tako ali tako vedno jaz.

Ponavadi kličeta zaradi banalnosti. Človeku postane dolgčas, če mora dan za dnem gledati isti obraz. Poslušati isti glas. Še posebno, če mu drugi človek ni pretirano pri srcu. Straša sta se poročila nekako po nesreči. In ostala poročena, ker se to spodobi. Včasih sta se veliko prepirala. Ko smo bili še mlajši. Potem sta sklenila nekakšen tihi sporazum, da se pustita pri miru. Da ne povesta, če ju kaj moti, da ne povesta, če je kaj v redu. Ker se to nekako bolj spodobi. Potem sta bila večino časa pač tiho in sta pretežno komunicirala samo z nami.

Brat in sestra skorajda ne prihajata več. Pravzaprav nikoli nista. Samo pokličeta od časa do časa in vedno rečeta "Halo". Mama pravi, da sta normalna. Verjetno jima zato ne posveča pretirane pozornosti. Nekako je pri njiju zaključila tisto, kar si je zadala. Skorajda predobro. Jaz pa sem njen večno nedokončan projekt. Ker ne znam opravljati normalnih telefonskih pogovorov, me pač pokličeta onadva. In potem moram priti. Pravzaprav je vedno tako, da imam možnost izbire. Vsaj navzven.

Enkrat je žarnica. Drugič želita, da jima prinesem špecarijo iz veleblagovnice. Potem mora kdo od njiju k zdravniku. Včasih me želita samo videti. Kako je z mano. Ta izgovor pretežno uporablja mama.

Nisem nor. Vem, da je oče mrtev. Prav tako se zavedam, da je mama v psihiatrični bolnišnici. Še naslov poznam na pamet, čeprav je nikoli ne obiščem. Če bi bil nor, ga gotovo ne bi. Ob tistem prvem klicu je bila na drugi strani ona. Moja mama. S povsem hladnim glasom mi je povedala, da je ubila očeta. Zabdla. Da je bilo v samoobrambi. In da naj pridem. Jaz bom že vedel, kaj storiti. Jaz vem, kako je trpela. Vsa ta leta, ko je bila tiho.

Mislim, da me je vseskozi pripravljala na točno ta dogodek. Ne ravno namerno. Pri njej je šlo za nekakšno podzavestno preračunljivost. Skorajda refleksno. Nikoli ni imela rada nikogar povsem brez koristi. Kljub temu sem se odpeljal domov. Kljub temu sem jaz poklical policijo in jim pojasnil, kaj se je zgodilo. Pravzaprav sem zgolj obnovil mamino zgodbo. Ona ni mogla. Bila je preprosto preveč živčna. Dal sem ji očetove tablete, da se je nekoliko umirila. Vedno je trdila, da je pravzaprav ona tista, ki jih potrebuje. Končno je prišla na svoj račun.

Tistikrat sem v avtu prvič poslušal glasbo.

Res nisem nor. Kljub temu slišim klice - oče in mama sta na drugi strani. Prosita me, naj pridem domov. Kljub temu, da sem resnično popolnoma zdrav, ju ubogam. Nimam srca za kaj drugega, samo to je. Preprosto sem bil preveč dobro vzgojen. Vstopim v našo hišo, ki v resnici ni več naša. Prodali smo jo. Takoj. Sedaj živi notri družina s tremi majhnimi otroki. Izgledali so srečni, ko sem jih prvič videl.

Tudi mi smo srečni. Oče, mama in jaz. Sestra in brat ne prihajata več. Verjetno sem bil zato vedno njun najljubši. Skupaj pojemo nedeljsko kosilo. Mama naredi pražen krompir in je srečna, ker ga končno pojem. Sicer nekoliko težko goltam, vendar sem srečen tudi jaz. Še celo oče se skorajda smehlja. Zaradi ljubelega miru.

Ko jemo, vlada malodane smrtna tišina.

Pseudonim: COBISS

Literarni natečaj...

... za kratko prozo je na KŠK-ju potekal od novembra 2009 do 31. januarja 2010. Prejeli smo 61 prispevkov iz vse Slovenije, kar nas je pozitivno presenetilo, očitno je želja po literarnem ustvarjanju v precejšnji meri prisotna tudi med mladimi literarnimi navdušenci.

Zmagovalki natečaja **Karmen Jordan** (intervju z njo si lahko preberete v knjižni rubriki) je pripadla glavna nagrada v višini **400 evrov**. Strokovna žirija v sestavi **dr. Katarina Marinčič, Boštjan Gorenc – Pižama** in **Nace Fock** takole utemeljuje svojo odločitev o izbiri njene zgodbe z naslovom *Družinske zadeve* za zmagovalno:

»V Družinskih zadevah se avtorica loteva problematike odnosov in razosebljene komunikacije, ki se vselej odvrti nazaj do izhodiščne točke. S tematsko, motivno in slogovno igro stopnjevanja in pojemanja intenzivnosti v pripovedi na več ravneh spretno izpelje zgodbo, ki jo imamo lahko za nekakšno impresijo družinske sage. Besedilo je slogovno izdelano, dosledno in disciplinirano, pravzaprav klasična kratka zgodba. Avtorici kljub takšni disciplini – in kljub na prvi pogled obrabljeni problematiki – uspe ustvariti živo, sugestivno literaturo. Družinske zadeve so besedilo z atmosfero, pa tudi z močno, čeprav mračno humorno noto.«

... za kratko prozo je na KŠK-ju potekal od novembra 2009 do 31. januarja 2010. Prejeli smo 61 prispevkov iz vse Slovenije, kar nas je pozitivno presenetilo, očitno je želja po literarnem ustvarjanju v precejšnji meri prisotna tudi med mladimi literarnimi navdušenci.

»Morda odprem restavracijo, ki bo hkrati tudi knjižnica«

Zmagovalka KŠK-jevega literarnega natečaja za kratko prozo, Karmen Jordan, dvajsetletna študentka prvega letnika primerjalne književnosti in sprva angleščine, ki jo je zdaj zamenjala za slovenščino, nam je odgovorila na nekaj vprašanj o pisanju in branju knjig, o svojih zanimanjih in študiju ter tudi nekaj malega o nastanku Družinskih zadev, kratka zgodbe, ki ji je prinesla prvo mesto.

Kot bodoča strokovnjakinja za književnost si verjetno tudi navdušena bralka. Kaj se ti najbolj dopade? Sprašujem tako po klasiki kot tudi po najmanj »pezantni« literaturi.

Kot bralki mi je še najbližja sodobnejša kratka proza. Malo lokal-patriotizma: omeniti moram Nejca Gazvodo, predvsem njegove kratke zgodbe, in Matjaža Brulca. Pa zgodbe Aleša Čara, trenutno »odkrivam« Mojco Kumerdej. Potem so tu romani Harukija Murakamija. Takšna poetičnost v prozi mi je bila svojčas zelo blizu. Ko še misliš, da se da zares živeti v knjižnici ... Trenutno mi pade na pamet še Elfriede Jelinek. Zdi se mi, da zelo dobro ironizira družbo, ki jo imam(o) pogosto tik pred nosom. In poezija slovenske povojne (kar je lahko precej širok pojem) generacije. Na začetku je bilo pa seveda 5-kratno branje Pike Nogavičke, zaporedoma.

Študij književnosti je, lahko rečemo, lep. Je tudi uporaben? Kaj je po tvojem največja vrednota literature, zakaj se pravzaprav »splāča« brati (da ne rečem, da nas v šoli k temu silijo)?

Na koristnost pravzaprav gledam kot na naslednjo stopnjo neškodljivosti. Če si škodljiv, si težko koristen, kot hiša brez temeljev. Študij književnosti je po mojem mnenju definitivno takšen, da ti razširi obzorja. Zanimivo je, da se bo na našem faksu težko našel kakšen neonacist, homofob ... Pa ne gre tukaj za »liberalnost« (to pravzaprav prištevam kar k človečnosti, zato narekovaji) zaradi liberalnosti same, ampak za nek argumentiran in zrel pogled na svet. Brati se po mojem splāča, ker je to nekaj, kar te tako ali drugače osebnostno oblikuje. Osvetli drugačne poglede na nekatere situacije, morda ne dojemaš vsega več tako na prvo žogo.

Si pisala že kdaj prej, si mogoče poslala na natečaj kaj »iz predala« ali te je prav natečaj spodbudil k pisanju?

Zgodba Družinske zadeve je pravzaprav kar stara, skoraj 2 leti. »Pisala« sem seveda že prej, samo ni bil potem končni produkt (vsaj kar se tiče proze) nikoli neka vsaj približno zaokrožena celota, zato tudi narekovaji. Bolj kakšni prebliski sem in tja. So pa vsake toliko časa nastajale kakšne pesmi, večinoma v slabih približkih prostega verza, vsaj takšne jih imam v spominu danes, berem jih ne več oz. jih nisem že zelo dolgo.

Ta zgodba je bila tako prva takšna »zaresna« stvar, na katero sem se potem spomnila, ko sem nekega dne na faksu, na poti do wc-ja, zagledala letak za vaš natečaj ...

Kakšen pa je tvoj odnos do humorja? V literaturi in nasploh. Misliš, da mora imeti dober pisec smisel za humor? Kaj pa bralec?

Moj humor naj bi bil bolj moški, če že pride do tega, da ga izrazim. Nisem pa se še povsem prepričala, kaj natančno ta oznaka pomeni. Že naslov moje zgodbe je pravzaprav referenca na humoristično nanizanko, ki sem jo gledala v otroštvu. Že malo pred začetkom osnovne šole so me namesto risank bolj pritegnile tovrstne oddaje. Spominjam se, da sem večkrat cele popoldneve preživljala pri babici pred televizijo, ona mi je hrano prinašala kar v posteljo, da je ogled potekal čim bolj nemoteno. Še dandanes najlažje zaspi ob pomoči Frasierja, Seinfelda ... Nekakšna prijetna podlaga, drobci pogovorov, ki jih zaznavam v polnsu.

V literaturi mi je najbližje »zakamuflirana« ironija. Takšna, ob kateri ni nujno, da se nasmejiš naglas, pa se te vseeno precej bolj »dotakne«.

Starejša sestra se je vedno čudila, zakaj se ob ogledu humorističnih nanizank nikoli ne smejim, pa jih vseeno gledam. Dober humor, predvsem nedirekten, če lahko uporabim to precej splošno oznako, je zame najbrž res nekakšen odraz inteligentnosti, ne pa ravno edini pokazatelj. Dober pisec ga najbrž že mora imeti, ni pa nujno, da ga ima dobra literatura. In po drugi strani – več kot ga ima bralec, lažje se bo »približal« literaturi, lažje bo v njej odkril (dober) humor. Mogoče celo tam, kjer se ga niti avtor sam ni dobro zavedal.

Ker si vsaj malo tudi jezikoslovka (saj sta šla jezik in književnost še vselej z roko v roki): kakšna se ti dandanes zdi slovenska jezikovna kultura, od vseh vrst medijev, literature pa do vsakodneвне rabe?

Predavanje Družbene razsežnosti slovenskega jezika je bilo pravzaprav tisto, ki me je dokončno prepričalo, da je študij slovenistike zame. Človek bi mislil, da bodo profesorji na slovenistiki histerično branili »čisto« slovenščino, pa je bilo vse prej kot to. Slišati je bilo kar nekaj argumentov proti takšnemu puritanstvu (ki pravzaprav zgolj škodi samemu jeziku), ki so se precej ujemale z mojim dojemanjem »prave« vrednosti jezika, ki je, roko na srce, v prvi vrsti še vedno čim večja funkcionalnost. Večinoma so gledale rabe slovenščine agresivni (tukaj je mišljeno predvsem verbalno nasilje) tisti ljudje, ki jo, paradoksalno, sami precej slabo obvladajo. Že če se malo ozremo po kakšnem forumu, komentarju kakšne internetne novice – se prebere marsikaj. Gre predvsem za branjenje neke ideologije, večer strah, da nam bo kdo vzel tisto potico. Jezik je tukaj zgolj sredstvo, ki se uporablja hudo abstraktno, puhlica, ki jo mimogrede navržes, ne da bi do njega resnično »gojil« kakšen poseben odnos. Seveda se zavedam pomena (knjižne?) slovenščine kot uradnega jezika, vendar je potrebno hkrati upoštevati dejstvo, da je jezik nekaj, kar se nenehno razvija. Nasilno vsiljevanje »bolj pravilnih« besed se mi ne zdi smiselno.

Mislím, da je v literaturi dovoljeno praktično vse. Uporaba različnih socialnih vrstí zna biti zanimiv eksperiment. Saj je recimo po drugi strani vseprisoten kliše, kako »lesena« je slovenščina v naših filmih ...

Verjetno se še dobro spominjaš eseja na maturi. Kako gledaš na vse to dlakocepljenje dveh knjig in tudi na način podajanja književnosti v gimnaziji? (Npr. Puškin je mislil s tem in onim to in to, in »pravilno« je samo tako pa nič drugače.)

Verjetno se v srednjih šolah nekako privzame, da literatura večine ne zanima zares, da sam ne boš razmišljal v tej smeri, če že boš razmišljal, boš še kaj škodljivega ugotovil, tako da je potem najbolje, da se kar naučiš tisto definicijo, ki jo »požegna« stroka. Mislím, da se da preko literature ljudem, ki naj bi se v teh letih tako in drugače razvijali, podati kar precej sporočil, za katera verjamem, sicer mogoče malo »johnlennonovsko«, da bi lahko pripomogla k boljši družbi, torej k boljšim posameznikom. Poda pa se jih lahko predvsem tako, da se nastavi »zanko«, v katero se učenci oz. dijaki sami »ujamejo«. V celournem glasnem branju odlomkov iz berila, pri katerem se je počelo vse kaj drugega kot sledilo in razmišljalo, zares ne vidim ravno smisla. Potem pa še tistih pet minut za »interpretacijo«. Vendar je, očitno, tudi za večino šolajočih se mladine to še najugodnejši način. Literatura je zbanalizirana do te mere, da predstavlja samo

pot do tiste ocene v redovalnici. Še vedno so precej živi spomini na dvignjene roke in prošnje profesorici, naj še enkrat ponovi tisto besedo, ki jo je uporabila v svoji interpretaciji. Da si jo potem pridno zapišeš in se jo naučiš ...

Gotovo boš še pisala. Oz. pišeš? Se nekoč vidiš kot pisateljica, pesnica ...?

Pišem. Pišem začetke kratkih zgodb. Pišem konce kratkih zgodb. Včasih se vrnem h kakšni in ji dopišem še tisto, kar »naj bi bilo« vmes. Dokončanih je precej manj. Nek sonet se začne z mislijo, da je samo prvi stavek tisti, ki ga »šenska« bog. Očitno jaz dobim še malo več (ali pa je pri prozi količina sorazmerno povečana). Za tisto vmes je potrebno malo bolj zavhati rokave. Čakam na toplejše dni, ko si bom to lahko privoščila. Včasih nastane tudi kakšna pesem, trenutno nekoliko »eksperimentiram« z nekaterimi bolj tradicionalnimi oblikami, ponavadi po navdihu predavanj.

Recimo, da ne načrtujem ravno v najstrožjem pomenu izkoristiti študija književnosti (v smislu »biti komparativist po poklicu«), vendar upam, da mi bo nekoč »prišel prav«. Vsaj škodil mi zagotovo ne bo. Zanima me recimo lektoriranje, poučevanje tujcev slovenščine ... Pa seveda pisanje. Morda nekoč vpišem še celo psihologijo. Morda odprem restavracijo, ki bo hkrati tudi knjižnica.

Kaj pa trenutno prebiraš (za študij ali bolj za svoje veselje)?

Za študij trenutno berem Kandida (Voltaire) in Debeluško (Mau-passant). »Zase« že kar nekaj časa Ljubezen v času kolere (García Márquez), zraven pa še zbirko kratkih zgodb Mojce Kumerdej Fragma. Po malem še vsake toliko Jesihove sonete ... Izgibati se temu, da bi brala več knjig hkrati, pa mi redko uspe. Sicer ne bi rekla, da sem ravno kvantitativen bralec. Nikoli se nisem »na silo« in za vsako ceno prebijala do konca, nemogoče bi bilo prešteti vse knjige, ki sem jih neprebrane odložila. Ne vem, če je to tako slabo. Ne da je šlo za slabe knjige, sploh ne. Morda se jih nekoč ponovno lotim. Verjetno se bo slišalo klišejsko in polno patosa, vendar se mi zares zdi, da je pravi čas za pisanje ravno takrat, ko ne moreš brati, pa bi rad ...

Ali so knjige res vedno boljše od filmov?

Ljubitelji kakovostne literature se pogosto razburjajo nad sprevrženo transformacijo njihovih omiljenih literarnih presežkov v solzave hollywoodske drame, ki se po prebavnih kanalih na tisoče gledalcev, zleknjenih v udobne kinematografske sedeže po vsem svetu, prebijajo skupaj s kokakolo in kokicami. Zakaj so knjige boljše od filmov in kako lahko avdio-vizualne različice presežejo svoj papirnati original, se sprašujemo v aprilski filmozofski seansi.

Literarna verzija zgodbe, omejena na moč črno-belih kombinacij črk, se znatno razlikuje od filmske neposrednosti. **Knjige dovoljujejo, da sami izvršimo avdicio za glavne igralce, izberemo kostumografijo, skomponiramo spremljevalno glasbo in zagotovimo zeleno atmosfero.** Kreativno sprejemanje zgodbe zato omogoča povsem drugačno izkušnjo kot gledanje filma, ki pripovedovalske elemente prevaja v podobe in zvoke. Različna narava obeh medijev je tako sila neprikladna za primerjavo in še bolj neprijetna, ko je soočena s prehajanjem iz eno obliko v drugo.

Argument, da je bilo *»Čisto drugače, kot sem si predstavljal/a«*, je osrednja težava filmske adaptacije literarnih zgodb, saj je praktično nemogoče, da bi filmski ustvarjalci ustvarili vizualne podobe, popolnoma ujemaajoče se s tistimi, ki se podijo v glavah različnih gledalcev. Če smo Bradavičarko več let postavljali na hodnike kranjske gimnazije ali si premetenega profesorja, ki dekodira Da Vincijevo šifro, ustvarili po podobi ostarelega znanca, bomo težko sprejeli režiserjevo vizualno rešitev, pa naj bo **Tom Hanks** še tako dober igralec in filmska Bradavičarka privlačnejša od suhoparnih gimnazijskih učilnic.

Hkrati je obstoječi literarni tekst navadno znatno daljši od časovnega okvira, ki ga postavlja celovečerni film. Režiser in scenarist sta zato primorana zradirati nemalo zapletov, opisov in likov, med katerimi se bo morda našel tudi tisti del knjige, ki smo ga z navdušenjem prebrali dvakrat zapovrstjo. Ker so filmski ustvarjalci ponosni na svoj kreativni naziv, pa se nemalokrat zgodi, da so določeni prizori kljub časovni paniki dodani ali nerazpoznavno spremenjeni. Slovenski ljubitelji Coelho *Veronika se odloči umreti* so bili tako blazno razočarani nad dejst-

vom, da je v aktualni filmski različici izvirno Ljubljano zamenjal New York, na spletu pa mrgoli domačih strani, na katerih Tolkienovi privrženci nizajo nepotrebne filmske dodatke literarni mojstrovini *Gospodar prstanov*, kot je na primer Aragonovo hollywoodsko flirtanje z lepo Eowyn.

Kljub vsem ostrim pastem, ki ovirajo uspešno prelitje knjižne vsebine na filmsko platno, pa lahko gibljive slike dosežejo in presežejo tudi dobro spisane književne zgodbe. Filmski medij ima namreč moč ustvarjanja efektov na povsem drugačen način, na temeljih atraktivnih zvočnih in vizualnih elementih. Če se s pogledom sprehodimo po knjižnih policah in videotekah, lahko izbrskamo zajetno kopico filmov, ki izkazujejo moč filmskega medija in dokazujejo njegovo elegantno zmožnost konkuriranja knjižnim zgodbam. Film *Diplomiranec* režiserja **Mikea Nicholsa**, ki temelji na romanu **Charlesa Webba**, je izvirni tekst povzdignil v kulturne dimenzije predvsem s prepoznavno izvirno filmsko glasbo **Simona in Garfunkela**, prepričljivo zmedenostjo odraščajočega **Dustina Hoffmana** in učinkovito dokumentacijo izbrane dobe. Vizualna verzija *Forresta Gump*a je mestoma dolgovezen in depresiven roman prevedel v optimističen film z izbrano igralsko zasedbo in nepozabnimi filmskimi prizori, **Francis Ford Coppola** pa je obširen literarni dokument o delovanju mafije prepesnil v katarzično tragedijo s privlačno pripovedno linijo. **V grozljivkah lahko film z glasbo in efekti vzbudi srh, ki nas le redko oblije ob brezskrbnem prebiranju knjige v varnem udobju domačega kavča, v akcijskih filmih z dinamičnim ritmom sledi bliskovitemu tempu dogajanja, ki je prehiter za bralne sposobnosti, v komedijah pa nazorno ilustrira situacijsko komiko, ki si je v zapisani obliki morda ne predstavljamo vedno tako slikovito.**

Ko v namišljenem boksarskem ringu tako soočimo knjige s filmskimi predelavami, težko vnaprej določimo zmagovalca. Filma namreč ne moremo obravnavati zgolj po kriteriju uspešne odslikave književnega dela, vendar moramo ocenjevati predvsem, kako kreativno in kakovostno izvirna zgodba objema specifične filmskega medija.

Pina Sadar
dvdbeaver.com

Kranjčani poklapano hodijo po mestu, povešenih glav se bežno ozirajo tja gor pod nebo in čutijo, da jim nekaj manjka, vendar nihče ne ve kaj natanko. Malodušno podrsavanje korakov odmeva v gluho noč. Naenkrat temno noč prereže močan klic: »Maaaaaast!«

STRIJAMOŽ

V epizodi Strijamoževa prerokba, 8. del

Srežad in Wleibeis sta počasi stopala od tunela do tunela. Ker nista bila prepričana, kaj ju lahko čaka v temi in kaj ne (predvsem sta se bala, da njunih stopal ne bi pričakala trdna tla), nista hotela tvegati slepega koraka v predore. Debelušni študent je prebiral napise, ki so se sločili nad zevajočimi črnimi utsti v pismenkah, ki so še najbolj spominjale na letno srečanje zobotrebcev, ki jih pesti posebej zoprna oblika artritisa. Skrivenčene oblike v grobo skalo izklesanih znakov so se sprva še počasi ter v spremljavi mhmjev in aaaajev, nato pa vse bolj tekoče prelivalo v glasove, razumljive tudi mozoljastemu znanstveniku, ki je še vedno tako močno zeval od začudenja, da mu je brada bobnala po adamovem jabolku.

Sprehodila sta se mimo vhodov v nekaj tako obskurnih mističnih krajev, ki bi si še v najbolj ezoteričnih zgodovinskih knjigah prisluzili zgolj opombo pod črto in opombi pod črto, pa še tam bi se znašli v oklepaju. Korak jima je prvič resneje zastal pri predoru, nad katerim se je pet pismenk ponašalo s komaj opazno pozlato, ki se je v soju modre krogle bledikavo svetlikala z grobega kamna.

»Oslje,« je prebral Wleibeis in glasno zajel sapo. »Profesor, se vam sanja, kaj sva ravno odkrila? Tu je vhod v Oslje.«

»Kakšno Oslje?« je prhnil Srežad. »Od kod kar naenkrat navdušenje nad lihoprstimi kopitarji?«

Wleibeis je urno ugotovil, da sta zopet zakoračila na področje, ki ga je sam že dobro uhitil, medtem ko je bilo za učenjaka zgolj prazen list papirja, na katerem se še le zarisati okoren zemljevid. »Ne, ne,« je pojasnil s kanček prisiljenim nasmeškom. »Oslje nimajo zveze z osli. So mitološki kraj ...«

»... kamor hodijo kosci brusiti sekire,« je navdušeno dokončal Srežad.

»Ne, tudi z oslami nimajo ničesar skupnega,« je Bleiweis neusmiljeno sestretil profesorjevo zavzetost za ruralne enakozvočnice. »Če gre verjeti zapisom škofjeloškega kapucina – in preden mi spet vskočite v besedo, naj povem, da s tem mislim kapucinskega meniha, in ne okrasne rastline – iz osemnajstega stoletja, so v cerkvi pod škofjeloškim gradom hranili pergament z legendo o zlatem mestu prešuštva, ki pa je zgorel v požaru leta 1669. Po legendi naj bi Oslje ležalo na ravnici severno od Kranja med Kokrico in Predosljami, ki so zaradi njih tudi dobile svoje ime.«

»Dobro, dobro, komu mar lokacija,« ga je z modrim odbleskom v očeh prekinil učenjak. »Kaj je bilo tisto o mestu prešuštva? In zlatu?«

»Če na kratko pozamem legendo,« je začel Wleibeis, »je bilo Oslje mogočno cesarsko mesto, v katerem so se dvigovale stavbe, izgotovljene iz najfinejšega marmorja. Dičile so se z bogatimi zlatimi inkrust-

acijami, sredi mesta pa je na trgu stala zlata fontana v podobi starodavnega božanstva naslade, okrog katere so ob ščipu plesala poltana dekleta, se zvijala v sladostrastnih gibih ter se predajala postavnim mladeničem, ki so si jih jemali na vse predstavljlive in nepredstavljlive načine.«

Srežadu je iz koticke ust opazno začela curljati slina. »Aha.«

»Nekega dne pa je v mesto na kobilici prijahal neznanec. Bil je tako ogromen, da so se mu med ježo noge vlekale po tleh, in tako čednega lica, da so vsa dekleta medlela ob pogledu nanj. Ponujale so se mu, a on se ni zmenil za njih. Sedel v senci lipe ob fontani, prebiral starodavne spise in srkal ohlajen šipkov čaj, oslašen s karameliziranim sladkorjem.

'Kok to, da nas nočeš?' ga je s kanček neposrečenim štajerskim naglasom pobarala ena od radoživk, ki so od blizu in daleč hodile v Oslje na spolnost brez obveznosti.

'Cilj moje poti ni v mesu, temveč v duhu,' je odvrnil in se zatopil nazaj v svoje spise.

In ker si ženske vselej najbolj želijo tisto, kar se zdi nedostopno (česar smo se naučili že v preštevilnih romantičnih komedijah), so le še bolj koprnele za njim, najbolj od vseh zala cesarična, ki je dneve presedela ob njegovih nogah in povsem pozabila na obredno občevarje ob ščipu.

Po treh mesecih se je neznanec dvignil in naznanil, da naj mu prinesejo sekiro, da bo posekal vaško lipo, saj se naj bi v vzorcu letnic debela skrival odgovor na vprašanje o smislu življenja. Namesto sekire je dočkal cesarsko gardo, ki ga je grobo odrinila od drevesa.

»Pohiti s koncem,« ga je priganjajoče prekinil Srežad. »Spet nama bo zmanjkalo prostora.«

»Silak je sedel na kobilico, posadil predse cesarično in odpeketal. A že po nekaj korakih se je kobilica čudežno dvignila od tal, zaprepadeni meščani pa so opazovali zgolj obris jahanca in oseb na njej, ki se je risal pred polno luno, ko so leteli prek neba.

Zgrožena cesarica se je drla: 'Hčer mi je izpridil, lipe pa mu ne dam!' in zaukazala izstrelitev raket zemlja – zrak. Toda tudi silak je imel svoje zavezničke in je nad mesto poslal skupino robotov, ki so se spreminjali v vozila s konca dvajsetega stoletja. Bitka je bila kratka, a srdita in Oslje so končale v kupu ruševin, od koder so jih stoletja odpihnila v pozabo.«

Za las, je dejal avtor.

On je močen, on je možat,
To je nova pesem taramtaramtat.
Fijufiju trosijo mu rož,
Frndžemrndež to je Strijamož.

Frndžemrndež to je Strijamož.
Fijufiju trosijo mu rož,
To je nova pesem taramtaramtat.

TOPSHIT

ZA LUNO

Ali ste vedeli, da ...

- Je v ZDA trenutno najbolj prodajana knjiga The Help, ki jo je napisala Kathryn Stockett in govori o mladi Skeeter, ki jo mati želi čim prej poročiti.
- So se na lestvici najboljših 10 najbolj prodajanih knjig za odrasle pri nas znašli zgolj trije slovenski avtorji. Prvo mesto je zasedel Goran Vojnovič, osmo Marija Ilc, deveto pa Polona Kovič.
- Da je Madrid mesto, ki je prvo nosilo naziv Svetovne prestolnice knjige, in sicer leta 2001.
- Bodo v času prireditev na čast nazivu Ljubljana – Svetovna prestolnica knjige avtobusi LPP okrašeni s portreti 40 slovenskih pesnikov in pisateljev.
- Je prvo kuharsko knjigo v slovenščino iz nemščine prevedel Valentin Vodnik leta 1799 in jo naslovil Kuharske bukve.
- Zametki študentskih servisov pri nas segajo v leto 1959, ko so se študentje dogovorili, da bodo prislužen denar od razvoza mleka po domovih namenili za financiranje študentskih interesnih dejavnosti.
- Je avtor Kamasutre Mallanaga Vātsyāyana, indijski filozof, ki je živel v 4., 5. ali 6. stoletju. Kamasutra je namreč najstarejši tekst Kamashastre, ki govori o tradiciji užitka, ugodja itd.
- Je ocenjeno število natisnjenih Svetih pisem med leti 1816-1975 kar 2.458.000.000. Leta 2007 je bilo tako na svetu okoli 7.500.000.000 Biblij.
- Google v elektronsko obliko do marca 2007 prevedel milijon knjig, 9. oktobra 2009 pa je Google naznanil, da je na Google books že več kot deset milijonov knjig v elektronski obliki.
- Je zadnji prejemnik Prešernove nagrade na področju književnosti (2007) pisatelj, romanopisec, prevajalec in esejist Janez Gradišnik, ki je umrl 5. marca 2009.

Top 10 filmov posnetih po knjižnih predlogah

- Ko jagenjčki obmolkejo** – eden izmed najbolj znanih filmov vseh časov je posnet po predlogi istoimenske knjige pisatelja Thomasa Harris.
- Punčka za milijon dolarjev** – Clint Eastwood je to filmsko uspešnico posnel po kratki boksarski zgodbi Rope Burns.
- Gora Brokeback** – 73-letna pisateljica Annie Proulx je napisala zgodbo Gora Brokeback, po kateri je bil kasneje posnet film, nagrajen z oskarjem.
- Pianist** – uspešnica, ki je posneta po spominih poljskega pianista Vladislava Szpilmana.
- Let nad kukavičjim gnezdrom** – filmska klasika, ki je bila posneta po istoimenski knjigi avtorja Kena Keseya.
- Revni milijonar** – film, ki je lani dobil kar 8 oskarjev, je bil posnet po predlogi knjižnega dela Q in A.
- Harry Potter** – po knjigah J. K. Rowling so posneli že šest izredno uspešnih filmov o mladem čarovniku.
- Boter** – ideja o zanimivi mafijski zgodbi prihaja izpod peresa Maria Puza.
- Schindlerjev seznam** – med najuspešnejše filme zagotovo sodi tudi ta, posnet po knjigi Thomasa Keneallyja.
- Gospodar prstanov** – trilogija o skrivnostnem prstanu je odlična uprizoritev romanov J. R. R. Tolkiena.

Top 10 najbolj prodajanih leposlovnih knjig

- Harry Potter in jetnik iz Azkabana** – prodanih je bilo 55 milijonov tretjega izmed sedmih nadaljevanj o mladem čarovniku.
- Harry Potter in Feniksov red** – peto nadaljevanje J. K. Rowling je bilo prodano zgolj okoli sto tisoč večkrat kot tretji del.
- Harry Potter in Ognjeni kelih** – še ena izmed šestih Potterjevih knjig, ki se uvrščajo v vrh seznama najbolj prodajanih knjig.
- Varuh v rži** – delo J. D. Salingerja iz leta 1951.
- Harry Potter in dvorana skrivnosti** – še ena v vrsti knjig Rowlingove.
- Da Vincijeva šifra** – zanimiva zgodba, ki jo je napisal Dan Brown, je bila natisnjena in razprodana v kar 65 milijon izvodih.
- Harry Potter in princ mešane krvi** – ne pozabimo na šesti del, ki zaseda četrto mesto.
- Gospodar prstanov** – fantazijska trilogija J. R. R. Tolkiena se uvršča na tretje mesto najbolj prodajanih knjig, s 100 milijoni prodanih izvodov.
- In potem ni bilo nikogar več** – roman izjemne pisateljice Agathe Christie.
- Harry Potter in kamen modrosti** – prvi del Harry Potterja se s 107 milijoni prodanih izvodov uvršča na prvo mesto.

Zapik

Dvojčka

Mars in Venera imata ta mesec še posebej kompleksen odnos: tudi vaši odnosi se zgledujejo po njiju. April bo ugoden za finance, mlačen za intimne odnose, docela zgrešen za resno delo. Po svetu hodite odprti oči, saj ne veste, kaj vse nevede zamujate; nepremičninsko problematiko pa rešujte raje poleti.

Rak

Vaša eksistenca ostaja velika enigma vsem, ki mislijo, da vas poznajo. Le redki pa vas poznajo zares, kajti njihovo znamenje se konceptualno, spiritualno, ideološko in, ne nazadnje, erotično križa z vašim. Poskrbite za pristnost odnosov, pa četudi ta zahteva minimalno vzpodbudo v likvidni obliki. Srečna števila bodo kar brstela, toda bodite premeteni in si izračunajte povprečje.

Lev

Vaša politika ostaja nedostopnost. To se vam sicer obrestuje, vendar gre vse na račun vašega duševnega zdravja, kar morda po malem opažate. Poskusite se razbremeniti, se sprostiti, si ogledati sejo Državnega zbora ali oditi nakupovat. Denar: zmerno. Romantična ljubezen: nično. Telesna ljubezen: zadovoljivo oz. zadovoljeno.

Devica

Posvetni ste, skoz in skoz, toda odkljuje vas vaš izostreni kritični um. Pijača, cigarete in meseni užitki so vas popeljali v nepozabno pomlad, toda nekaj nagona (delovnega namreč) hranite tudi za sušno jesen. V znamenju Jupitra boste ta mesec prekipeli ali fizične in umske energije, glede financ pa se preventivno oprite na najbližje.

Strelec

Vaš obstoj je ogrožen zaradi porasta moči pacifističnih organizacij. Predlagamo začasen umik v osamo, dobro krinko ali pa vsaj odličnega odvetnika. Aprila se ogibajte: rdečih avtomobilov, polomljenih smetnjakov, prodajalk v Mercatorju, bosonogih klošarjev ter psov vseh pasem in velikosti.

Kozorog

Stvari se vam obračajo v prid, a nikar ne zaspite na lovorkah. Bodite spontani, toda odločni, tako kot Mars, čigar desni profil boste občudovali do 29. v mesecu. Denar – šibko. Ljubezen – vroče. Šola – v institucionalnih okvirih. Srečne številke: večkratniki števila 3.

Tehtnica

Ostajate najlepši, najpametnejši, najbolj zaželeni, najpopolnejši, in sicer navkljub nihanjem med krotkim muckom in razjarjenim tigrom, v katerega se imate navado preleviti. Pri denarju bodite zmerni, prav tako pri pijači, v ljubezni pa sledite izbranki oz. izbrancu, vendar se ne pozabite spotoma kljub vsemu primerno, malce razuzdano pozabavati.

Škorpion

Da ste očarljivi, je samo marketinška poteza nekega trgovca, da ste simpatični, pa trik, s katerim si nekdo poskuša prilastiti vaš sedež na vlaku/v avtobusu. V aprilu boste pridobili nekaj razuma, s katerim morate preudarno ravnati. Če se odločate za večji nakup, počakajte do poletnih razprodaj, tedaj bodo čevlji namreč najcenejši.

Vodnar

April je mesec za nove začetke, obilica vode gre namreč z roko v roki z vašim znamenjem. Denar vam bo pritekal, v šoli vam bo steklo, v ljubezni bo teklo. Pri začetkih bodite pazljivi le, ko bo šlo za kak nov šport, saj poškodbe niso izključene. April je tudi pravi mesec da opustite kajenje, če kadite, oziroma pričnete kaditi, če še ne počnete tega.

Ribi

Ribi v vašem znamenju silita vsaka v svojo smer, zaradi česar niste prepričani, kaj pravzaprav hočete. Iz vaše zvezdne karte je razvidno, da ste rojeni za višje cilje, torej lahko določene neugodnosti v dobro teh višjih ciljev preprosto odmisлите. Zaspani ste zaradi nestabilnosti, če kadite, oziroma pričnete kaditi, če še ne počnete tega.

Oven

Obdani ste s kožuho, zato počasneje dojemate – ampak ker je svet barvit, vam mora biti na njem zagotovljeno mesto. Še naprej bodite takšni, kot ste, Mars pa bo pazil, da vas zaradi tega ne bodo poškodovali, zlorabili ali prodali. Prijateljski namig: 19. in 27. v mesecu se še posebej pazite nasproti vozečih avtomobilov in stvari, ki padajo skozi okna.

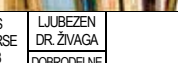
Bik

Kern niste preveč bistri, se boste morali v življenju zadovoljiti z malimi rečmi. Poskusite s kvačkanjem, kuhanjem marmelade, z vlaganjem zelenjave in obrezovanjem grmičkov. Jupiter vam jo bo zagodel in ob torkih z lihim datumom boste vselej zaspati. Denar: zmerno. Šola/studij: zmerno. Odnosi: zmerno. Ugodni nakupi po vedno nizki ceni: odlično!

Nagradna križanka

Geslo marčne križanke je bilo **ABSURD**. Luka Pirec si je s pravilno rešitvijo priskrbel knjižno nagrado, tolažilna KŠK paketa pa sta tokrat dobila Matic Fortuna in Jure Globočnik. Rešitve aprilске križanke nam pošljite do 25. aprila na naslov Revija Zapik, Klub študentov Kranj, Glavni trg 20, 4000 Kranj, ali preko spletnega obrazca na **zapik.si**.

										SESTAVILA MATEJA	NESTROKOVNJAK, LJUBITELJ	POLICIST	NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV V ŠPANJI	ZAPIK	KDOR GONI, VODI SLONA	OSLOV GLAS	STARA AZUSKA DRŽAVA OB TIGRISJU	NAČIN GRADNJE IN UTRJEVANJA CEST
										AVSTRUSKA POROČEVALSKA AGENCIJA				NEPRJUTEN OBČUTEK				
										DA VINCIJEV NAJSLAVNEJŠI PORTRET								
										PISEC PRISPODOB								
										SREBRNO BELA ZELO TRDA KOVINA						RAZINGER ANDREJ		
										IT. PISATELJ UMBERTO				DERIVAT AMONIAKA				
										RAZČLEMLJA POJMOV				OBLIKA STEBLA				
ZAPIK	PIKAJOČI DVOKRILEC	MISS UNIVERSE 2008 AVBELJ	LJUBEZEN DR. ŽIVAGA DOBRODELNE ORG. V ZDA					MESTO V MALI AZIJI	OTOK ČAROV, KIRKE, AJA									
SLOVENSKI POLITIK JELKO							VODNI VRTINEC						SLANO JEZERO V TIBETU					
							JELEN S SVETLIMI LISAMI						ESTONEC					
GRŠKI KIPAR (5. ST. PR. N. ŠT.)								JEZERO V S. ITALIJI									LEKARNA	SMEROKAZ
								MESTO V Z. BOSNI										
SLIVAM SORODNO DREVO IZ AZIJE												SL. GLASBENIK LOUZE						
												POŽELENIJE, STRAST						
OBLIUBLJENA DEŽELA, NOVI SVET								IZBOKLINA V STENI										
								SL. IGRALEC PRIMOŽ										
EGIPČANSKI BOG SONCA AMON			HUDI DUH V PUŠČAVI										NESTRUJENA KAČA					
			PUNT										PRASKA, RAZPOKA					
ZAPIK	ŽENSKO POKRIVALO						DEDALOV SIN								OSEBNI ZAMEK			
	BARVILO ZA LAŠE, KANA						ENAKI ČRKI								LEPILO			
VOZLASTA PISAVA PRI INKIH							ŽENSKO IME					MESTO V SIRIJI						
							KUKOVIČ URBAN					ENAKI ČRKI						
PTIČA SEVERNIH MORIJ, ALK									TVEGANJE, NEVARNOST									
GLAVNO MESTO ŠV. KANTONA AARGAU								ZAPIK	ASIRSKO ŽENSKO BOŽANSTVO									

KVIZ S KNJIŽNIH POLIC

Tokratni »fil rouge« je prelepa priložnost, da bi jo kar spustili iz rok: v kvizu smo torej naredili kratek pregled svetovne literature, tako da vseh odgovorov žal ne boste mogli najti v pričujoči številki Zapika. Lahko pa se zamislite vsaj nad svojo maturo iz slovenščine, če ne znate odgovoriti na nobeno vprašanje ...

1. Kateri izmed naštetih ne sodi med t. i. »preklete pesnike«?

- a) Stéphane Mallarmé
- b) Victor Hugo
- c) Charles Baudelaire
- d) Arthur Rimbaud
- e) Paul Verlaine

2. V kateri stopici je napisan Prešernov »Povodni mož«?

- a) trohej
- b) jamb
- c) amfibrah
- d) daktil
- e) anapest

3. Napoleonovo invazijo Rusije in tedanjo rusko družbo podrobno opisuje literarno delo

- a) Zločin in kazen
- b) Vojna in mir
- c) Ana Karenina
- d) Oče Goriot
- e) Most na Drini

4. Kdo je avtor romana »Gospa Bovary«?

- a) Stendhal
- b) Tolstoj
- c) Balzac
- d) Flaubert
- e) Zola

5. »Trpljenje mladega Wertherja« je eden najvidnejših predstavnikov obdobja

- a) romantike
- b) realizma
- c) razsvetljenstva
- d) naturalizma
- e) eksistencializma

6. Kdo je avtor »Novele o sokolu«, po kateri je dobila ime »sokolja teorija«?

- a) Puškin
- b) Boccaccio
- c) Balzac
- d) Dante
- e) Cervantes

Nace Fock

HITRI SUDOKU

FOTOGALERIJA

M matic zorman; T tadej slemc; O oto žan; Č črt slavec; B bojan okorn; K kšk; A miran alijagic; Ž žan kuralt; P miha petran; G grega valančič; S matej slabe; D tea derguti; R rožle bregar

<http://foto.ksk.si>

O Skupina Rammstein dokazuje, da ni zastoj slavn po svojih nastopih

M Pred mokrim pristankom v luži na Krvavcu

M Down Town se je s hipjado spet vrnil v šestdeseta

M Jeseničani slavijo 31. naslov državnega prvaka

O Navdušena publika na že 16. Mortadeljadi

M Aerodinamično odprta usta zagotavljajo dobre skoke v Planici

S KŠK je v okviru projekta Mlade mamice odpeljal mlade družine v živalski vrt

O Borut Pahor v pogovoru z nezadovoljnimi študenti na Škisovem protestu proti malem delu

O Dubioza kolektiv na dodobra razgretim KŠK žuru v Planetu Tuš

zapiK

Davčno lahko posredujete tudi naknadno, ko ste izžrebani.

rešitev križanke

rešitev kviza

1 2 3 4 5 6

ime in priimek
naslov
telefon
davčna številka
velikost majice

spet ta
frdamana
mladina!

ja,
zastonjkarji!

foto: www.alamy.com

Gorenjska banka d.d. Kranj, Bleiweisova cesta 1, 4000 Kranj

Odpri
račun!

smučarska karta zastonj!

paket za mlade

Brezplačni bančni paket mladim omogoča praktično vodenje osebnih financ in hitrejše finančno osamosvajanje.

www.gbkr.si

Gorenjska Banka